

**Informe
Igualada 2017**

www.elpanoramich.org

Un projecte promogut per:

L'OBSERVATORI
Consellament per la transformació social

**FUNDACIÓ
PERE TARRÉS**

**FUNDACIÓ
FERRER I GUÀRDIA**

Obra Social "la Caixa"

Amb el suport de:

**Generalitat
de Catalunya**

**Diputació
Barcelona**

**Ajuntament de
Barcelona**

Diputació Tarragona

Ajuntament d'Igualada

Autors: Observatori del Tercer Sector
Juliol 2018

Ajuntament d'Igualada

Índex

Índex.....	3
1. Presentació.....	4
2. El Panoràmic.....	6
3. Resum executiu	10
4. Les organitzacions de XXI	13
4.1. Una visió global d'Igualada.....	14
4.2. Articulació de les entitats de base	17
4.3. Les organitzacions de segon i tercer nivell.....	21
5. Les persones	23
5.1 Persones actives	24
5.2 Les persones associades	25
5.3 Les persones voluntàries	28
5.4 Els equips remunerats	38
5.5. Representació de col·lectius	42
6. El govern de les entitats	44
6.1. L'Assemblea.....	45
6.2. Juntes, Patronats i Consells Rectors	46
6.3. L'equitat a les entitats.....	47
7. La dimensió econòmica.....	49
7.1. Volum econòmic	50
7.2. Fonts de finançament.....	52
8. Els espais	54
8.1. Les seus	55
8.2. Adequació dels espais	56
9. El repte de la base social	59
Annexos	63

1. Presentació

#A càrrec de l'Ajuntament d'Igualada

2. El Panoràmic

El Panoràmic és una recerca impulsada pel Consell d'Associacions de Barcelona –CAB- i fruit de les reflexions recollides en el 2n Congrés de les Associacions de Barcelona. Aquesta iniciativa que neix del mateix món no lucratiu aporta informació sobre l'abast del teixit associatiu i posa de manifest la seva força, disposant de dades sobre la seva situació i evolució. Des de la segona edició El Panoràmic es va estendre al conjunt del territori català i en la present, que és la tercera edició, El Panoràmic es consolida com una eina per a la millora i l'enfortiment del món associatiu gràcies a la seva visió transversal i les sèries de dades que es van generant, les quals permeten establir reptes i elements de millora alhora que comencen a dibuixar tendències.

La present publicació recull els resultats de El Panoràmic d'Igualada, en el que han participat 45 entitats del municipi. L'Ajuntament d'Igualada ha tingut un paper clau en la recollida de respostes i a l'hora de copsar les especificitats del territori, tot incloent preguntes específiques per a les entitats d'aquest municipi. El resultat del treball des de la proximitat és una imatge transversal del món no lucratiu en el municipi que es mostra en el capítol 4 i, a la vegada, l'anàlisi de tendències de la realitat associativa del municipi a partir de la mostra d'entitats participants, en la resta de capítols. Quan és possible s'aporten dades de comparació amb el conjunt de Catalunya.

Coneixement

La generació de dades contribueix a identificar temes de millora i posar llum sobre les percepcions. El coneixement ajuda a fer-se més forts

Visibilitat

Les xifres de dimensió i la informació sobre les activitats que es realitzen donen visibilitat davant la societat a un sector del qual sovint no hi ha dades

Reconeixement

La informació objectiva contribueix al reconeixement social de la feina que es realitza i els valors que es promouen en el camí cap a la transformació social

Incidència política

A partir de preguntes sobre el posicionament del sector es contribueix a la millora de les accions d'incidència política

Dimensió

Les entitats formen part de la vida del país però cal contextualitzar-les per tal de saber quin lloc ocupen a la societat

El Panoràmic treballa des del valor de sector tot innovant el procés de recerca. Els elements metodològics d'innovació són:

Col·laboració

Les entitats impulsores uneixen representativitat, experiència i capacitat d'execució. En El Panoràmic no hi ha una empresa consultora que fa un encàrrec.

Participació

Hi ha grups de treball per definir necessitats, el qüestionari s'elabora de forma participativa i es treballa en transparència.

Proximitat

El treball de camp s'estructura des d'entitats de l'entorn que es responsabilitzen d'aconseguir les respostes a la seva zona.

Open data

Les dades es comparteixen amb centres d'investigació, entitats de segon nivell, universitats, administracions, etc. perquè facin noves explotacions i reflexions.

Eficiència

Al segle XXI la tecnologia ha canviat la manera de fer investigació social i hem incorporat novetats com els qüestionaris electrònics i un aplicatiu personalitzat. Cada euro és aprofitat al màxim i a més millora l'optimització a cada edició anual.

Adequació

Les organitzacions de la societat civil són diverses en molts aspectes: activitat, forma d'organitzar-se, comunitat, destinataris, etc. El qüestionari compta amb més de 80 itineraris de resposta diferents.

Transversalitat

Des dels seus inicis El Panoràmic ha tingut un plantejament transversal amb la participació d'organitzacions de tots els àmbits, la qual cosa facilita la comparabilitat i el coneixement agregat.

3. Resum executiu

- S'estima a Igualada hi ha unes 426 entitats actives. Els resultats mostren que hi ha 1 associació per cada 92 habitants aproximadament. Aquesta

xifra és una mica inferior a la mitjana del conjunt de Catalunya, la qual se situa en 1 entitat per cada 314 habitants.

- L'àmbit d'actuació principal de les entitats d'Igualada és el de l'acció social (31%); seguit per la cultura (29%) i l'esport (17%).
- La forma jurídica predominant a les entitats no lucratives d'Igualada és la de l'associació, que representa el 96% del total de les organitzacions del municipi, una xifra superior a la de Catalunya.
- El 39% de les entitats compta amb entre 3 i 30 associats/des, el 32% amb entre 31 i 90, el 7% entre 91 i 250 perses sòcies i per últim el 21% d'organitzacions compta amb més de 250 socis/es.
- El 38% de les entitats d'Igualada compten amb persones voluntàries. Entre aquestes entitats, el més habitual és que comptin amb 10 o menys persones voluntàries -58%-.
- Les entitats d'Igualada que asseguren conèixer la llei del voluntariat 25/2015 representen el 50% del total.
- El 66% de les organitzacions no lucratives compta amb una assegurança per a les persones voluntàries i el 58% disposa del full de compromís entre la persona voluntària i l'entitat, que se signa a l'iniciar el voluntariat.
- Pel que fa al gènere de les persones voluntàries, existeix una equitat entre homes i dones, 49% i 51% respectivament.

- El nivell d'implicació també és força equitatiu, tot i que la franja més comuna és aquella que representa un menor grau d'implicació, del que participen el

36% de les persones voluntàries, a continuació i només amb 2 punts de diferència, es troba la franja de persones que participen amb un alt nivell d'implicació, el 34%. En darrer lloc, les persones que tenen un grau mig d'implicació representen el 30%.

- La majoria de les entitats d'Igualada tenen la seu actual en un espai públic cedit (47%), en segon lloc i amb bastanta diferència respecte l'anterior, apareixen les entitats que tenen la seu en un espai cedit privat (15%).
- El 48% d'organitzacions va tenir uns ingressos de fins a 15.000 € l'any 2016 i la mitjana d'ingressos de les organitzacions del municipi és de 23.880 €
- El repte prioritari de les entitats acostuma a ser el d'incrementar la base social, a Igualada 4 de cada 10 entitats disposa d'un pla específic per incrementar-lo, l'11% tenen el pla implementat, i el 29% estan en procés d'implementació del pla. A més, el 46% no compta amb cap pla però estan interessats en disposar-ne d'un. Per contra, el 14% de les entitats no tenen cap pla ni n'estan interessades.

4. Les organitzacions de XXI

4.1. Una visió global d'Igualada

Igualada és la capital de la comarca de l'Anoia, municipi situat a uns 60 Km a l'oest de Barcelona. Segons dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya 2017 comptava amb una població de 39.316 habitants.

El municipi està format per sis districtes, els orígens dels quals responen a criteris censals i la divisió coincideix en molts casos amb barreres naturals que han esdevingut -amb el temps- en eixos viaris.

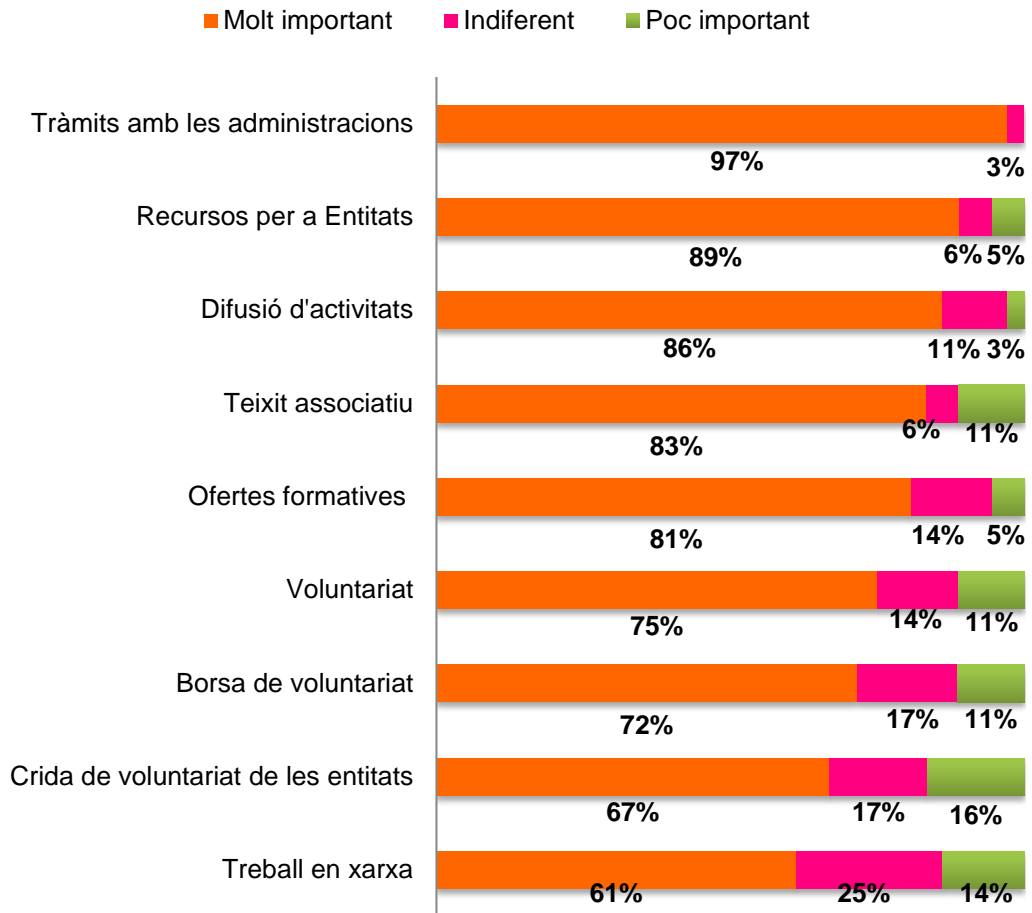
Pel que fa al moviment associatiu, s'estima que hi ha unes 426 entitats actives, segons el directori oficial de l'ajuntament d'Igualada. Per tal de dimensionar aquesta xifra, s'ha calculat la densitat d'organitzacions per habitants. Els resultats mostren que hi ha 1 associació per cada 92 habitants aproximadament. Aquesta xifra és una bastant superior a la mitjana del conjunt de Catalunya, la qual se situa en 1 entitat per cada 314 habitants.

Des de l'Ajuntament d'Igualada es vol posar en marxa una Oficina d'entitats per tal d'oferir un servei al gran nombre d'entitats del municipi, per això des de El Panoràmic s'ha preguntat a les organitzacions quins són els serveis que consideren que han de formar part d'aquest servei.

Els resultats mostren que el servei millor valorat és el l'assessorament i orientació sobre tràmits amb les administracions, el 97% de les entitats el considera molt important. Seguidament, més del 80% de les entitats considera com a molt important el recull de recursos per les entitats, la difusió d'activitats, l'assessorament i orientació sobre el teixit associatiu i l'oferta formativa per a entitats i persones voluntàries. El 75% valora com a molt important l'assessorament i orientació sobre el voluntariat i el 71% la creació d'una borsa de voluntariat.

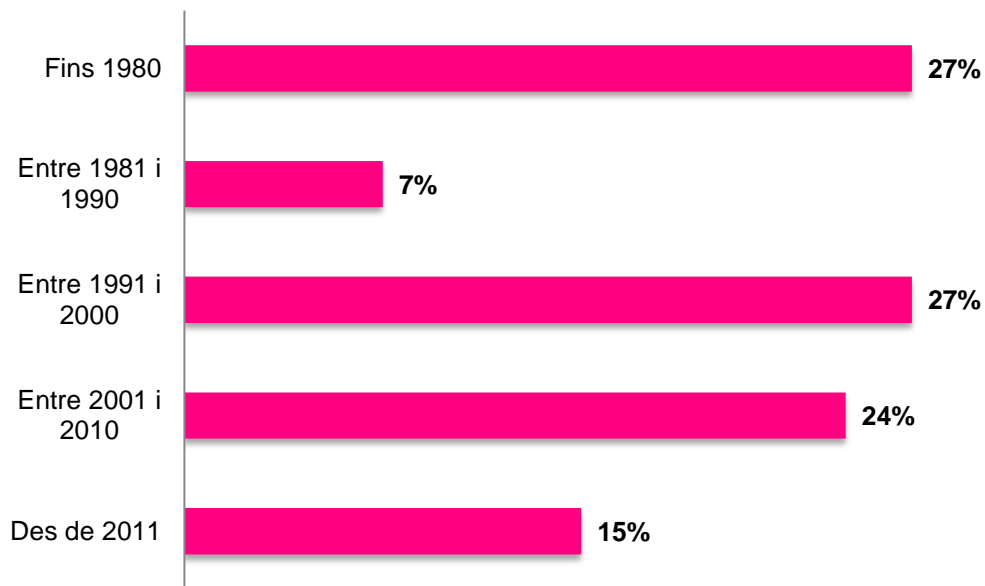
Per últim, la creació d'un servei per la crida de voluntariat de les entitats i la creació d'activitats per fomentar el treball en xarxa són considerats molt importants per el 67% i 61% respectivament.

Gràfic 1 Serveis de la futura oficina d'entitats

Primerament, respecte l'any de constitució de les entitats, les xifres mostren un sector diversificat, considerem joves a les entitats constituïdes a partir del 2001, en el cas d'Igualada aquestes representen el 39%. D'altra banda, el 27% de les entitats van ser creades abans del 1980, el 7% en la dècada dels anys 80 i el 27% en la dècada dels anys 90.

Gràfic 2 Any de constitució de les entitats d'Igualada

Si es compara amb el conjunt de Catalunya es corrobora la idea que el teixit associatiu d'Igualada és més antic que la mitja de Catalunya, situant les entitats constituïdes fins a 1980 8 punts per sobre de la mitja catalana, 27% envers 19%. En el conjunt de Catalunya, el naixement d'organitzacions en el segle XXI se situa a Catalunya en el 44% i en el cas d'Igualada en el 39%.

Taula 1 Any de constitució de les entitats d'Igualada i Catalunya

	Igualada 2017	Catalunya 2017	Diferències (Punts)
Fins 1980	27%	19%	8
Entre 1981 i 1990	7%	15%	-8
Entre 1991 i 2000	27%	22%	5
Entre 2001 i 2010	24%	25%	-1
Des de 2011	15%	19%	-4

La forma jurídica més freqüent entre les entitats és l'associació, el 96% de les entitats d'Igualada participants tenen aquesta forma jurídica. Les federacions, fundacions i cooperatives representen el 2% i altres formes jurídiques

representen el 2%. Les dades obtingudes segueixen la línia del conjunt del territori català, on les proporcions són semblants, hi ha un predomini de les associacions (85%)

Gràfic 1 Forma jurídica de les organitzacions d'Igualada

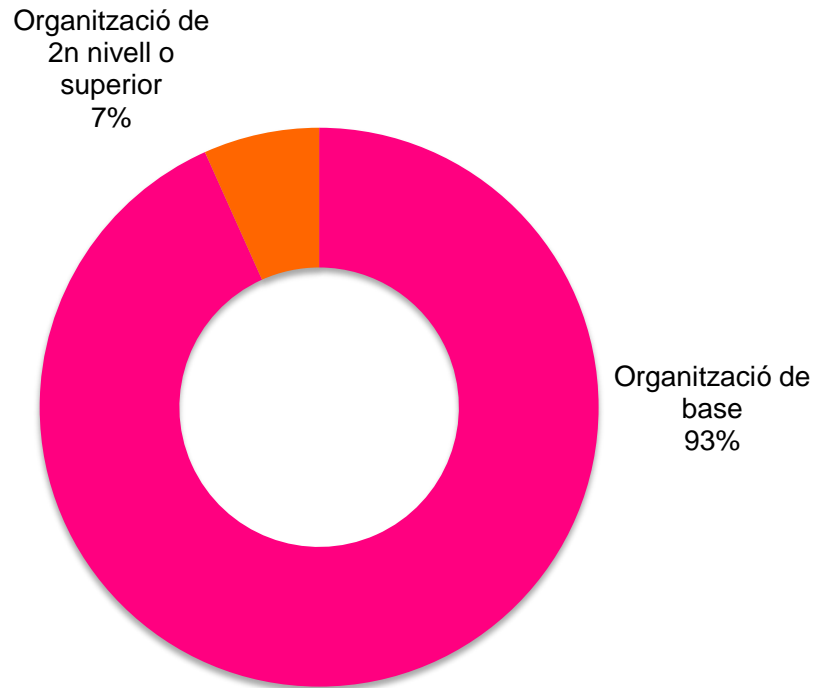

Les organitzacions es poden classificar per nivells segons si estan formades per persones o per altres entitats. Així, s'han considerat entitats de base aquelles que agrupen persones i organitzacions de segon nivell o superior a aquelles que agrupen organitzacions –entre aquestes també es poden recollir models híbrids, és a dir, que apleguen persones i organitzacions-.

4.2. Articulació de les entitats de base

Els resultats de El Panoràmic mostren que el 93% de les organitzacions de la ciutat són de base, mentre que el 7% són de segon nivell o superior, com ara les federacions.

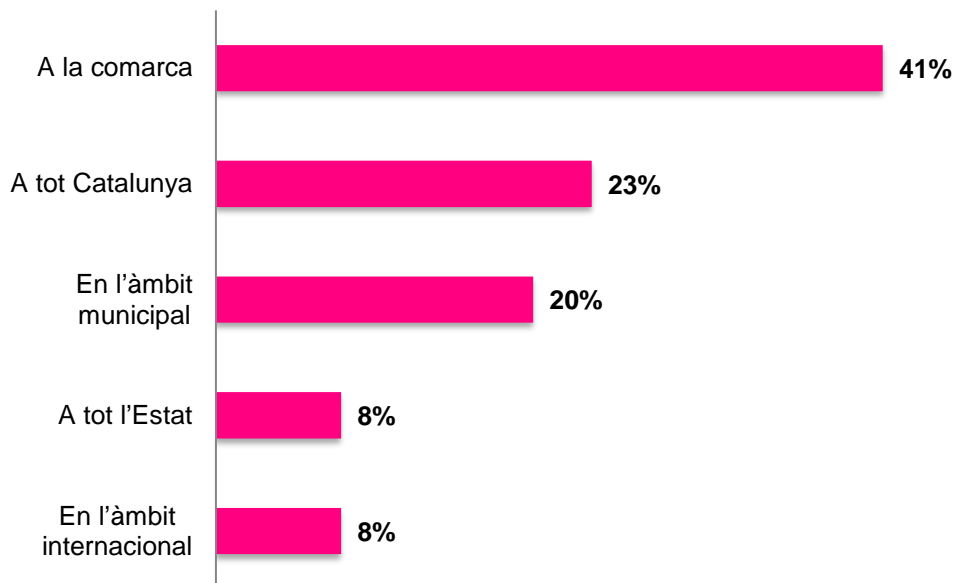
Gràfic 2 Percentatge del nivell d'organització de les entitats a Igualada

Dins de les entitats, n'hi ha que desenvolupen una part de l'activitat fora del municipi i des de El Panoràmic s'ha volgut analitzar on es realitza l'activitat principal. Com a exemple, una organització de cooperació internacional pot desenvolupar una part de la seva activitat en el municipi i altra en els anomenats països del Sud.

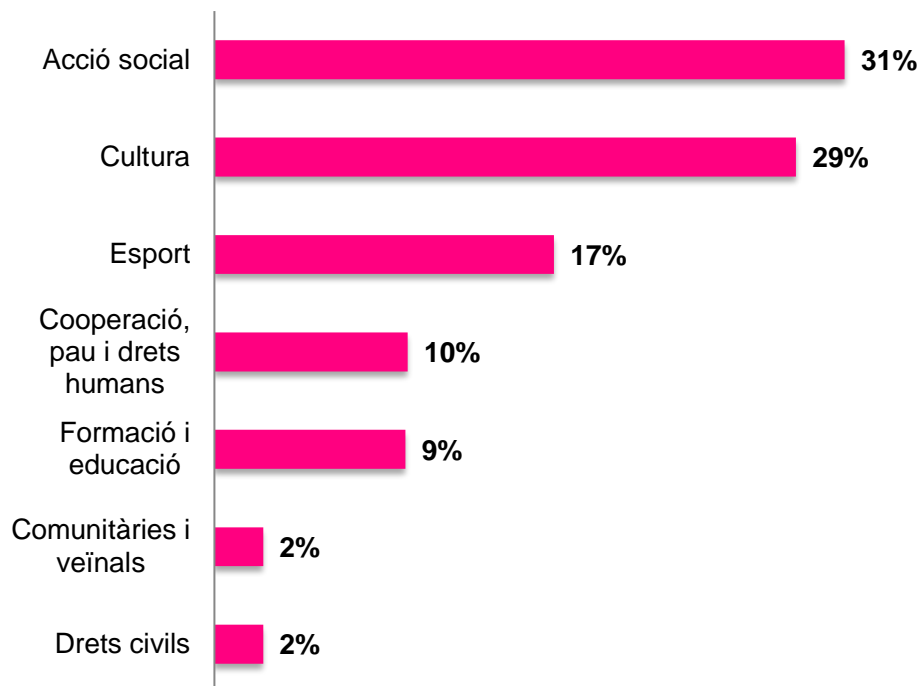
Segons els resultats de El Panoràmic, el 41% de l'activitat de les entitats es realitza en l'àmbit comarcal, el 23% a nivell català i el 20% realitzen actuacions a tot l'àmbit municipal. A més, el 8% actua en tot l'àmbit estatal i el 8% actua en l'àmbit internacional.

Gràfic 3 Àmbit territorial d'actuació de les entitats

En relació a l'àmbit d'actuació principal, és a dir, allò que defineix l'entitat i és necessari per acomplir amb la seva missió, s'ha analitzat com es distribueixen les organitzacions d'Igualada. Les temàtiques principals sobre les que es troben més projectes i activitats són l'acció social (31%), la cultura (29%) i l'esport (17%). Seguidament, les organitzacions de cooperació, pau i drets humans representen el 10%, l'àmbit de formació i educació el 9%, i els àmbits comunitaris i veïnals i els drets civils el 2% cadascun.

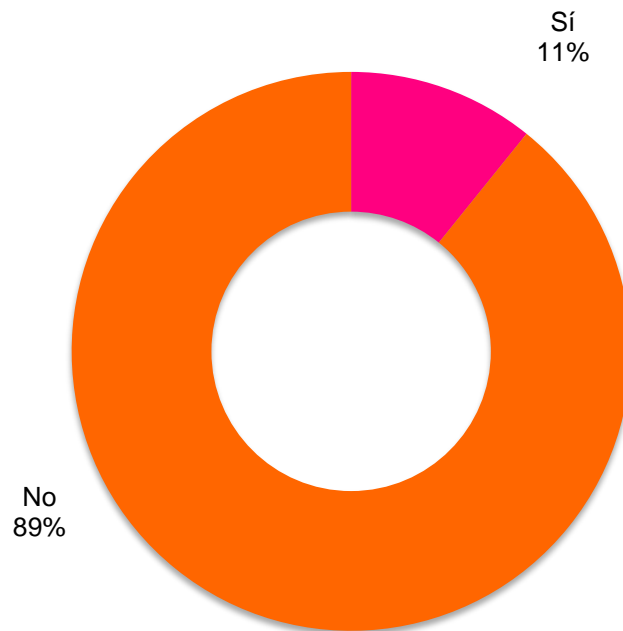
Gràfic 4 Àmbit d'actuació prioritari de les entitats de base

Degut a la riquesa de les entitats, aquestes compten amb diversos àmbits d'actuació, es per això que a l'hora de respondre aquesta pregunta s'ha plantejat de manera que les entitats seleccionin l'àmbit principal, ja que una associació de futbol juvenil es troba inclosa en l'àmbit esportiu i juvenil al mateix temps.

D'altra banda, en relació a l'àmbit d'actuació de les organitzacions no lucratives, la majoria de les entitats no estan inspirades en valors religiosos, en concret el 89%, respecte l'11% d'entitats que sí ho estan. Aquest 11% d'entitats inspirades en valors religiosos estan inspirades en el catolicisme o l'església catòlica.

Gràfic 6 Proporció d'entitats inspirades en valor religiosos.

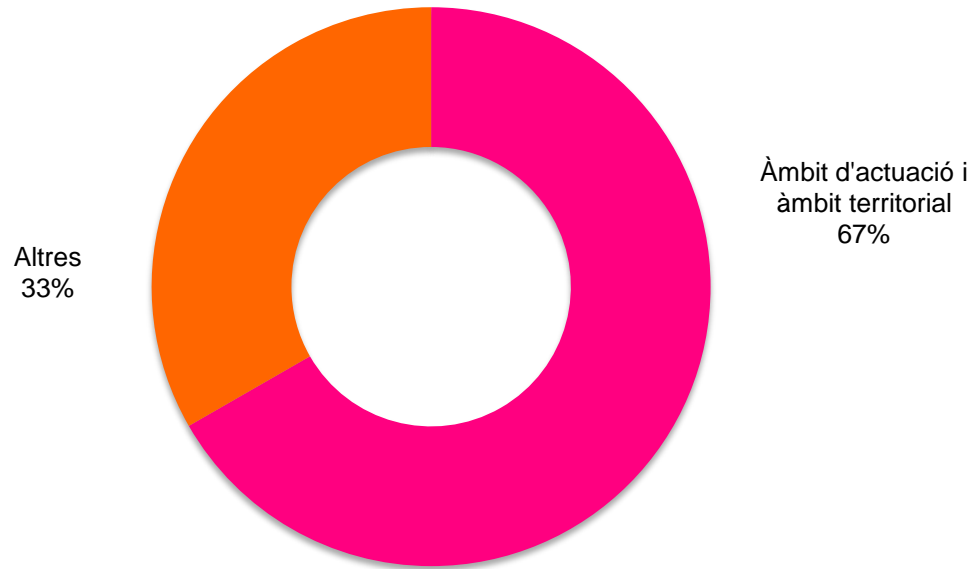

4.3. Les organitzacions de segon i tercer nivell

Les organitzacions de segon nivell d'Igualada acostumen a estar compostades per fins a 10 entitats, situant la mitjana en 11 entitats.

Pel que fa a l' àmbit d'actuació de les federacions, principalment s'enfoquen en la temàtica de la cultura i l'acció social. Segons les federacions analitzades, el criteri més habitual per incorporar noves associacions és considerar l'àmbit territorial i el d'actuació, en concret 2 de cada 3 organitzacions de segon nivell o superior ho tenen en compte – el 67% -.

Gràfic 7 Criteri d'incorporació d'entitats a federacions (en percentatges)

5. Les persones

5.1 Persones actives

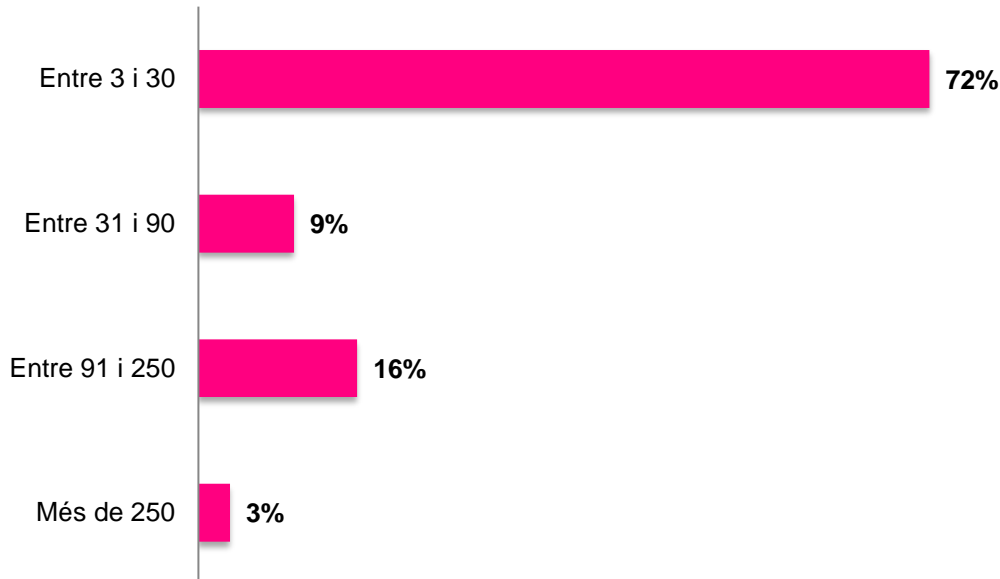
Les entitats compten amb persones associades, voluntàries, col·laboradores, destinatàries de les activitats, etc. En conjunt, tots aquests grups es poden definir com a ciutadania activa que s'implica, a través de les organitzacions de la societat civil, per aconseguir uns objectius comuns i amb caràcter social. La participació és un indicatiu de salut democràtica i d'aquí la seva importància.

Les entitats, tot i que comptin amb un ampli ventall de formes de participació i col·laboració, s'organitzen en el dia a dia amb el que es pot anomenar grup de persones actives. Les persones actives són totes aquelles que participen i belluguen les organitzacions de manera continuada, independentment de si són membres de la junta, activistes, persones voluntàries, etc.

Així, per començar, s'han establert diferents trams per analitzar el nombre de persones actives a les entitats d'Igualada. El primer aplega fins a 30 persones, el segon de les 31 a les 90 persones, el tercer de les 91 a les 250 i, per últim, hi ha un darrer segment que recull aquelles organitzacions amb més de 250 persones actives.

Segons els resultats obtinguts de l'enquesta de El Panoràmic, més de la meitat de les entitats compten amb entre 3 i 30 persones actives, en concret el 72%. Les entitats que compten entre 31 i 90 i entre 91 i 250 persones actives representen el 9% i 16% respectivament i el 3% de les entitats compta amb més de 250 persones actives. Com es pot observar, la distribució per trams és diversa, conforme augmenta el nombre de persones per tram disminueix el percentatge que representa sobre el total, excepte en el tram d'entre 91 i 250 persones actives on hi ha un major nombre d'entitats.

Gràfic 8 Nombre de persones actives (per trams)

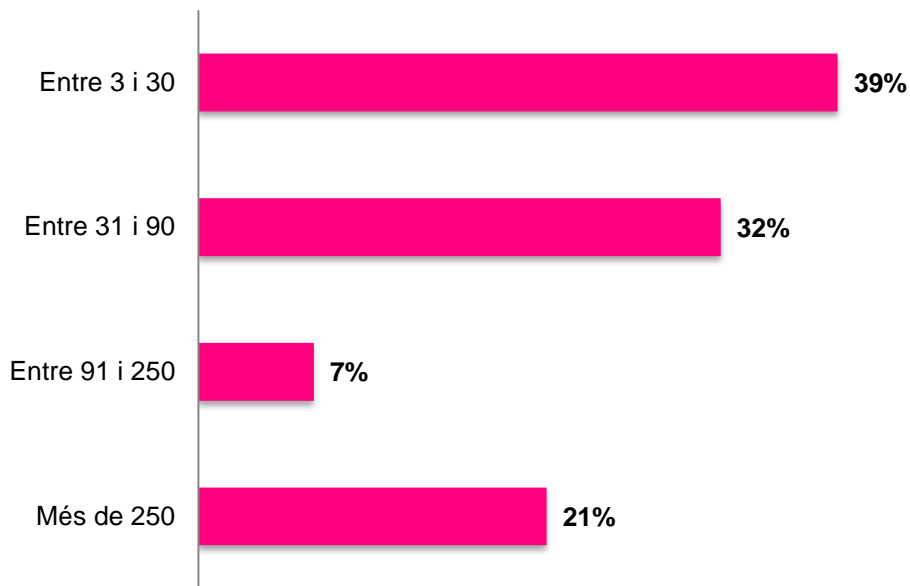
5.2 Les persones associades

Les persones associades són l'element indispensable de la vida associativa, les quals donen sentit a la forma jurídica d'associació i permeten treballar des de l'horizontalitat. Donat que el 96% de les entitats compten amb la forma jurídica d'associació, una dada important per analitzar és la grandària de les associacions tenint en compte les persones associades que en formen part.

Amb el mateix criteri que en el cas de les persones actives, s'han establert diferents trams per analitzar el nombre de persones sòcies de les entitats. Un primer tram, aplega les entitats formades d'entre 3 i 30 persones associades, les quals representen el 39% del total d'entitats. Les organitzacions d'entre 31 i 90 suposen el 32%, el 7% estan formades d'entre 91 i 250 persones associades i finalment, el 21% de les entitats estan formades per més de 250 persones associades.

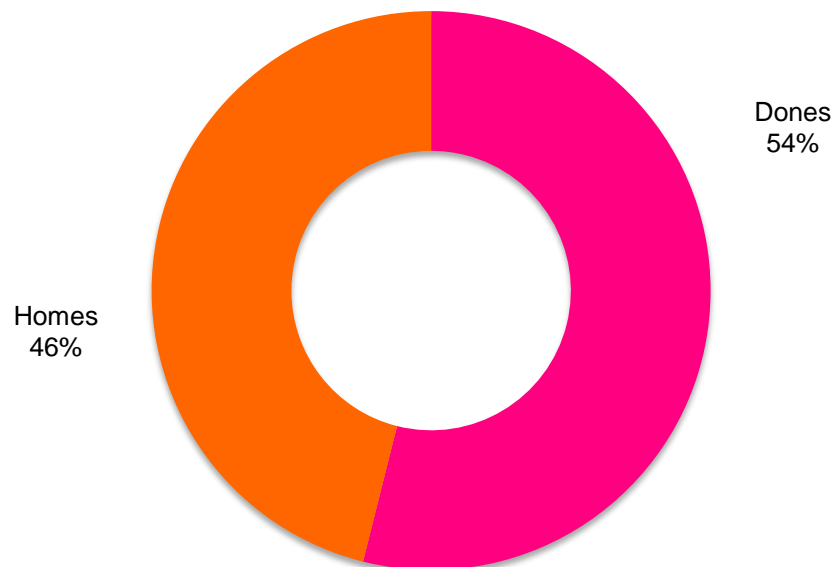
S'observa una distribució relativament equilibrada entre els diferents trams, només a destacar el baix percentatge d'entitats que compten entre 91 i 250 persones associades.

Gràfic 9 Associacions segons el nombre de persones associades (per trams)

S'observa com el tram de 3 a 31 persones associades és el més ampli i la mitjana se situa en 42 socis/es. En quant a la raó de gènere, no s'observen diferències destacables, tot i que la balança s'inclina positivament cap a les dones, representant el 54% del teixit associatiu davant el 46% dels homes.

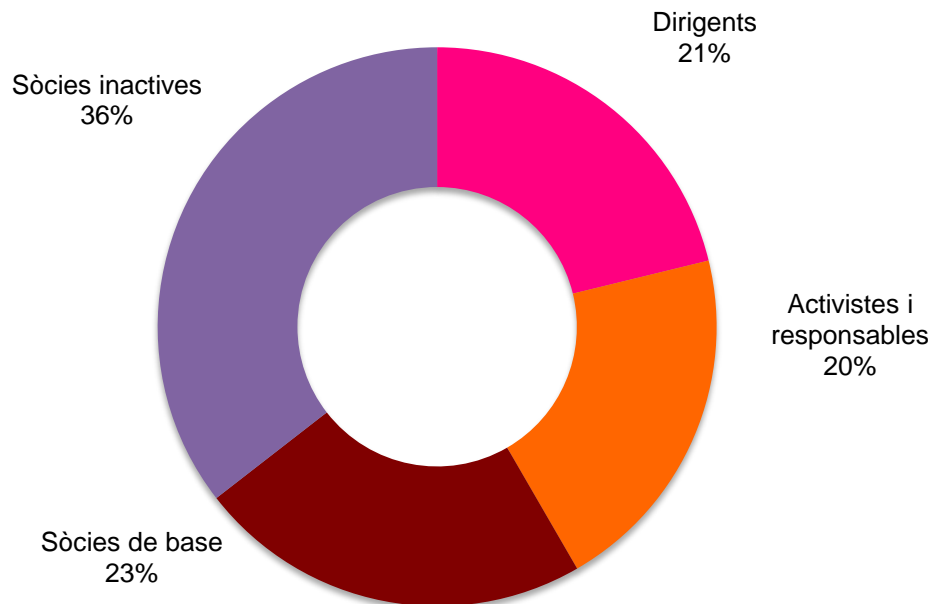
Gràfic 10 Percentatge de persones associades en funció del gènere

Tot i que l'associacionisme és important per a la vida de l'entitat, no és indispensable per a participar en diferents processos i espais de l'entitat. Segons els resultats obtinguts per El Panoràmic, el 82% de les entitats deixa participar de les activitats i projectes de l'entitat, el 67% de les comissions o grups de treball i el 44% de les entitats deixa participar en l'assemblea a les persones no associades.

Dins de les entitats hi ha diferents graus d'implicació, en el cas d'Igualada trobem que la part més rellevant, en concret el 36% de les persones associades, correspon a persones inactives. Les persones sòcies de base representen el 23%, els activistes i responsables representen el 20% i els dirigents el 21%.

Gràfic 11 Percentatge d'implicació en les entitats

GRAUS D'IMPLICACIÓ DE LES PERSONES ASSOCIADES

Dirigents

Aquelles persones que assumeixen tasques i responsabilitats de lideratge, coordinació, i organització envers el projecte general. Participen activament als diferents espais de decisió i en l'organització dels diferents projectes de l'entitat.

Activistes i responsables

Aquelles persones activistes, que tot i no assumir responsabilitats de lideratge, coordinació i organització general de l'entitat, són persones que participen activament de les diverses activitats, solen assistir a les reunions i s'involucren en l'organització d'activitats o projectes concrets, a més de pagar la quota (si és el cas).

Persones associades de base

Aquelles persones que no assumeixen responsabilitats i no participen en l'organització de les activitats, però assisteixen puntualment a algun dels espais de decisió, assisteixen amb certa assiduitat a les activitats, poden col·laborar puntualment donant un cop de mà, a més de pagar la quota (si és el cas).

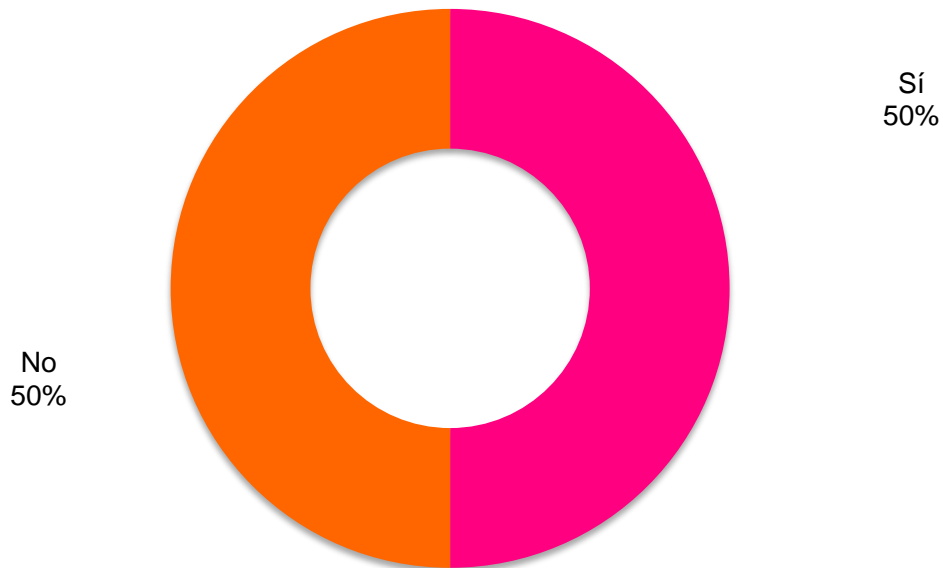
Persones associades inactives

Aquelles persones que tot i ser sòcies no solen participar en cap dels espais.

5.3 Les persones voluntàries

El voluntariat és un concepte ampli que fa referència a l'activitat que es fa de manera lliure i amb caràcter altruista en el si d'una entitat. Es defineix, a més, perquè persegueix objectius pro socials i del bé comú. Des de 2015 Catalunya disposa d'una llei (25/2105) que defineix l'activitat voluntària de manera acurada i assenyala que aquelles persones voluntàries (no sòcies) han d'acollir-se a un programa de voluntariat. Així, s'evita les confusions habituals i lògiques respecte el voluntariat on sovint membres de la junta es consideren també persones voluntàries. En última instància, això ha de fer reflexionar sobre la diversitat i riquesa organitzativa del món no lucratiu. Un primer element a analitzar és precisament la coneixença de la llei. Del total d'entitats participants a El Panoràmic 2017 del municipi, el 50% coneix la llei.

Gràfic 12 Percentatge d'entitats segons coneixement de la Llei.

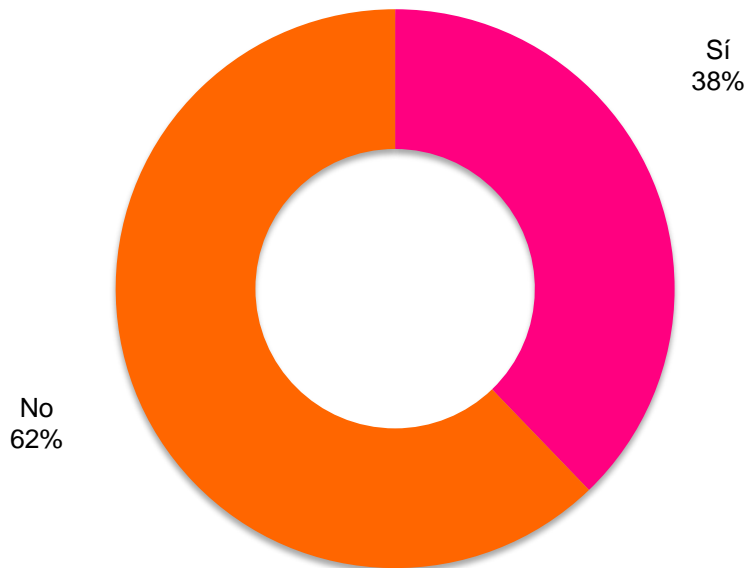
D'altra banda, el 66% de les entitats compta amb una assegurança per a les persones voluntàries i el 58% disposa d'un full de compromís que signen tant la persona voluntària com una persona responsable de l'organització a l'iniciar el voluntariat.

El Panoràmic ha volgut recollir la realitat del voluntariat de forma ordenada i, per això, s'ha preguntat en concret pel nombre de persones voluntàries que no són sòcies. Aquesta especificat evita sobredimensionar els resultats i dibuixa una realitat diversa al teixit associatiu.

Segons els resultats de El Panoràmic, el 38% de les entitats d'Igualada compten amb persones voluntàries, mentre que el 62% no compten amb aquest tipus de col·laboració dintre de les seves organitzacions.

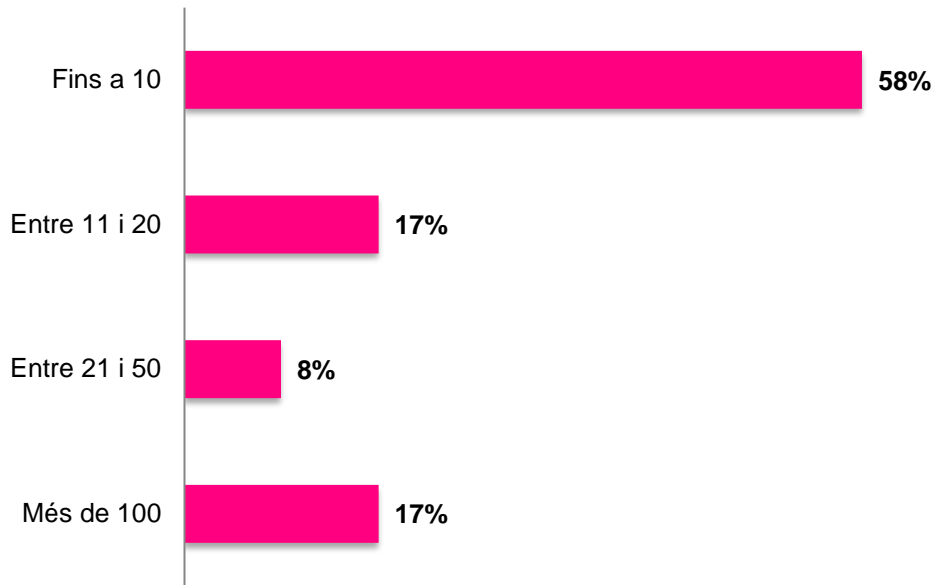
Aquesta xifra es troba per sota del que succeeix al conjunt de l'àmbit català on la proporció d'entitats que compten amb persones voluntàries és del 51%.

Gràfic 13 Entitats que compten amb persones voluntàries (no socis/es)

Entre les entitats que compten amb persones voluntàries, el 58% té entre 1 i 10 persones voluntàries. Les organitzacions d'Igualada amb equips de voluntaris/es d'entre 11 i 20 persones representen el 17% i les que sumen entre 21 i 50 persones el 8%. Per últim, les que superen les 100 persones voluntàries representen el 17% del total. En el cas de Catalunya, les proporcions són semblants, tot i que s'observa menys presència d'entitats que tenen fins a 10 persones voluntàries (38%), més en les que tenen entre 21 i 50 (21%) i menys presència d'entitats amb més de 100 persones voluntàries (11%).

Gràfic 14 Associacions segons el nombre de persones voluntàries (per trams)

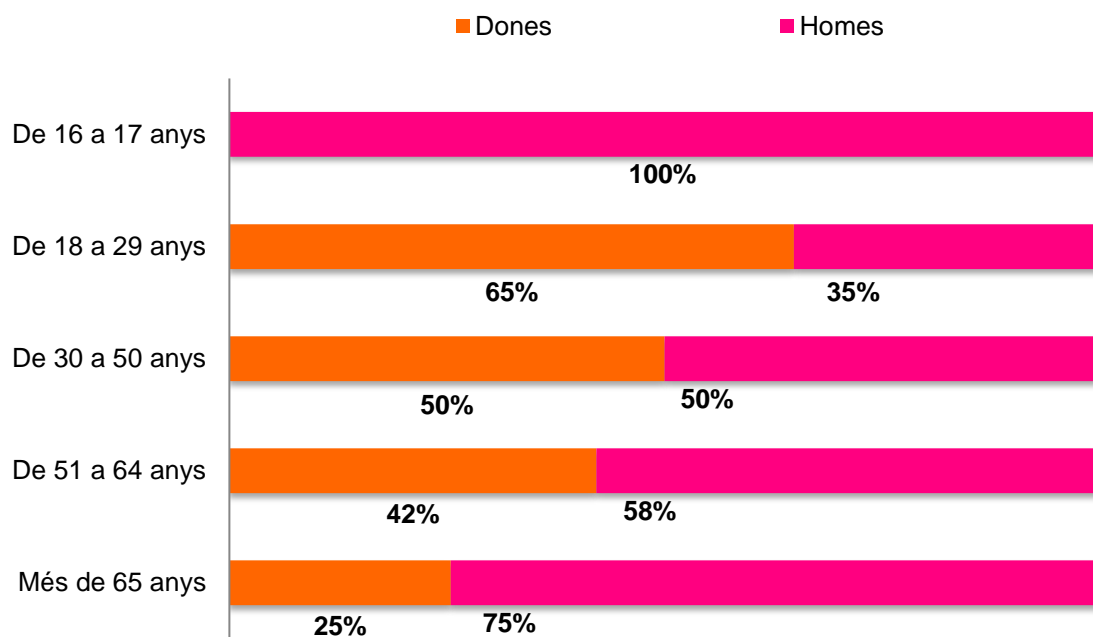
Respecte l'equitat de gènere, hi ha paritat entre homes i dones, on el 51% està representat per dones envers el 49% d'homes voluntaris.

Gràfic 15 Percentatge de persones voluntàries en funció del gènere

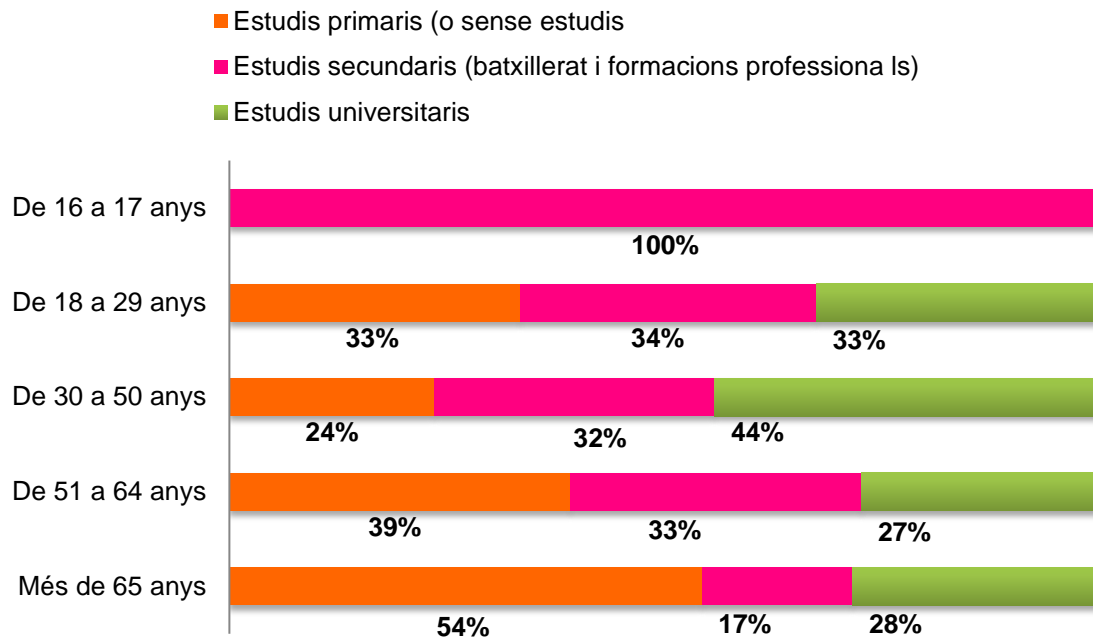
Si s'observa l'equitat de gènere en funció d'altres variables, no només el número de voluntaris, s'observen diferències. Si es té en compte l'edat dels voluntaris/es, les principals diferències es troben en les franges d'edat dels 16 als 17 anys, on la proporció d'homes és l'única que es dona, de 18 a 29 anys on la situació s'inverteix i les dones representen el 64% envers el 35% d'homes i en la franja de més de 65 anys, on la presència de les dones representa el 25%. En la resta de franges aquestes diferències són quasi imperceptibles.

Gràfic 16 Percentatge de voluntaris en funció del gènere i l'edat.

Si s'analitza la presència de persones voluntàries en funció de l'edat i els estudis, s'observa que a la franja de 16 a 17 anys només hi ha persones amb estudis secundaris, fet que encaixa amb l'edat d'estudis. D'altra banda, la presència de persones amb estudis primaris és bastant superior en la franja de més de 65 anys (54%).

Gràfic 17 Percentatge de voluntaris en funció de l'edat i nivell d'estudis

Per tal de poder analitzar com s'impliquen les persones sòcies en el dia a dia de l'organització, s'han establert tres nivells de participació –A, B i C–. El nivell A fa referència al grau més gran d'implicació, el qual considera la participació de voluntaris en assemblees, a més d'una participació continuada en les activitats, etc. El nivell B és un grau d'implicació mig on les persones voluntàries participen en l'assemblea però no necessàriament en les activitats que s'organitzen. Per últim, el C fa referència al menor grau possible d'implicació d'una persona voluntària. El detall de les definicions aportades a les entitats en l'enquesta es recull en la següent taula.

Grau d'implicació de del persones voluntàries

Nivell A

Col·laboració en la organització d'activitats i/o assumptió de responsabilitats en l'entitat.

Nivell B

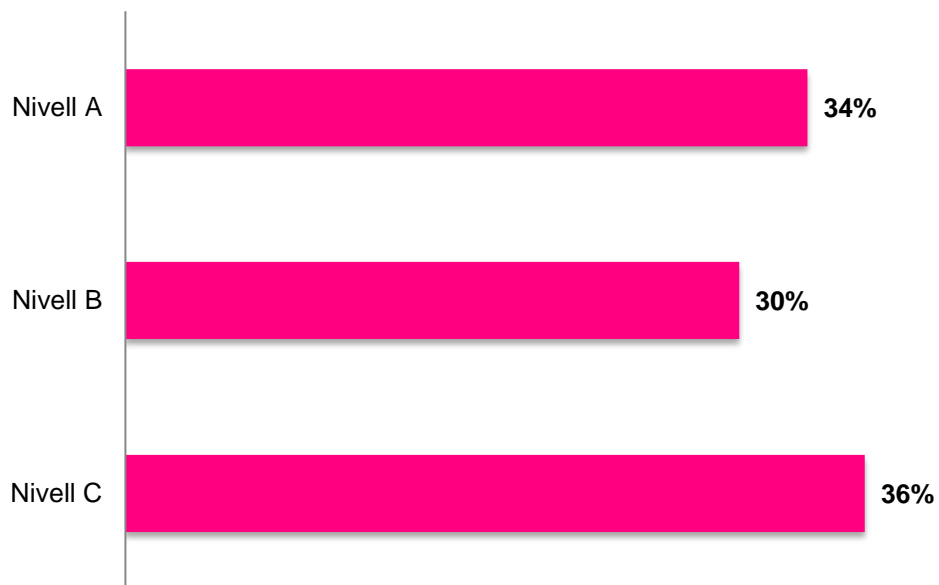
Assistència a les reunions de l'equip i/o participació puntual en les activitats per l'entitat.

Nivell C

Participació puntual en les activitats de l'entitat.

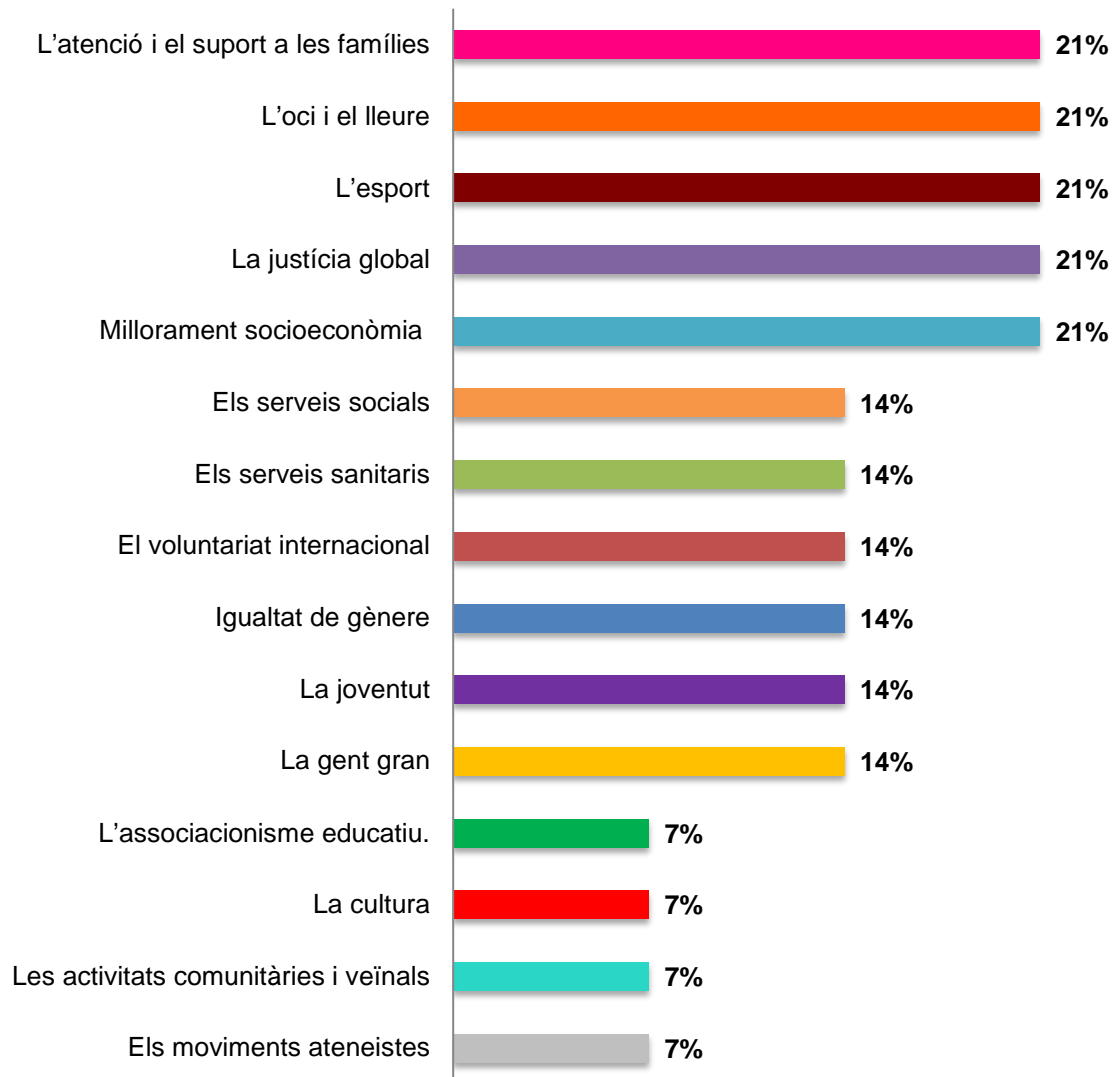
Els resultats obtinguts indiquen que el nivell d'implicació C és el més habitual i representa el 36% del total de persones associades; seguit del nivell A i del B, amb el 34% i 30% respectivament. Aquestes dades indiquen que els nivells d'implicació a les entitats del municipi són diversos i hi ha cert equilibri entre les diverses implicacions tot i que la més comuna es tracta d'aquella que representa una col·laboració puntual.

Gràfic 18 Persones voluntàries segons nivells d'implicació

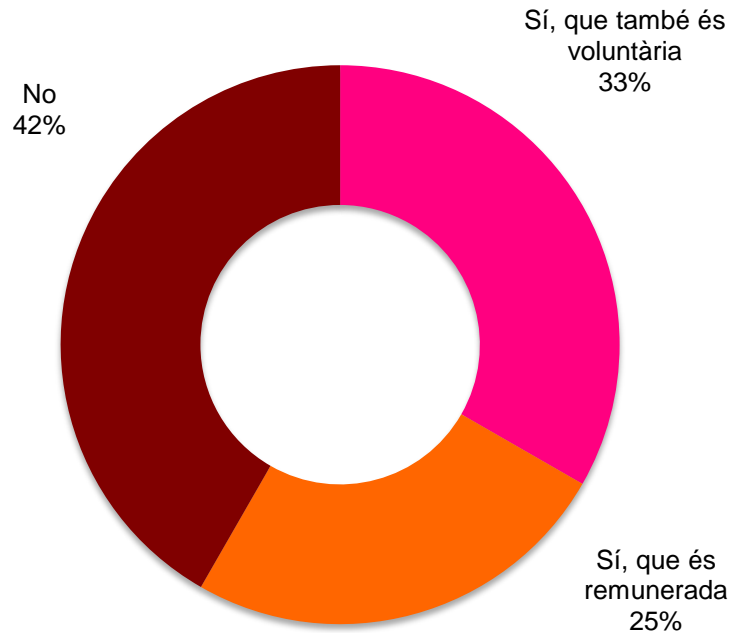
Pel que fa a l'àmbit d'actuació de les entitats amb persones voluntàries, els resultats apunten a que els àmbits de l'atenció i suport a les famílies, d'oci i lleure, esportius i el millorament de la socioeconomia són els que compten amb més persones voluntàries –representen el 21% cadascun d'ells-.

Gràfic 19 Àmbits en que treballen les entitats amb projectes de voluntariat (multiresposta)

Els resultats assenyalen que més de la meitat de les entitats, en concret el 58%, disposen d'una persona responsable del voluntariat, en el 33% de les quals, aquesta és una persona voluntària i a l'altre 25% és una persona que participa de forma remunerada dins de l'entitat.

Gràfic 20 Espais de formació realitzada pels voluntaris (%)

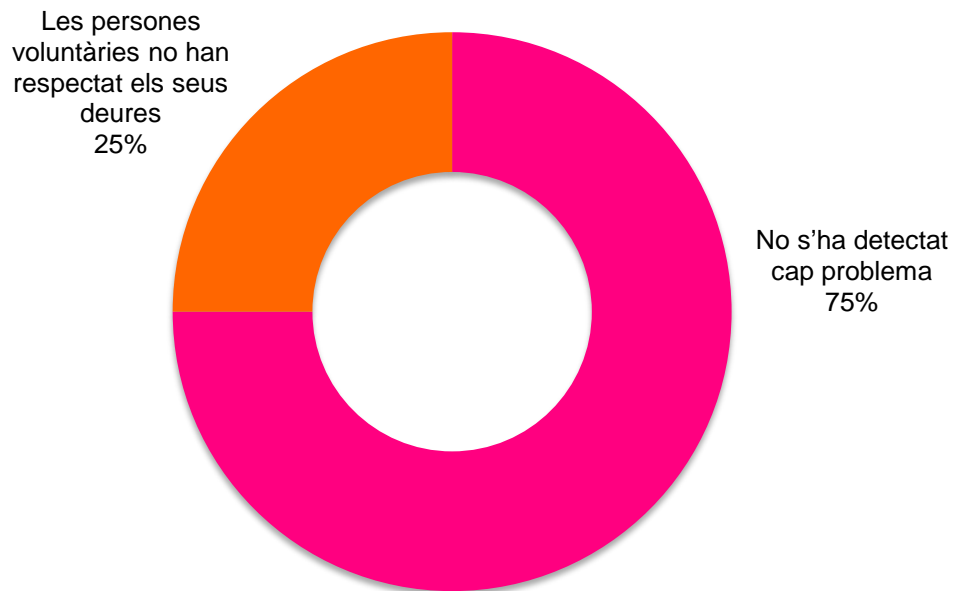
A través de diferents preguntes relacionades amb la implicació de les entitats amb les persones voluntàries i el programa de voluntariat, s'ha obtingut que el 59% de les entitats utilitza mitjans digitals per tal de donar visibilitat a l'activitat voluntària i el 50% de les entitats amb persones voluntàries empra mitjans digitals per potenciar el treball intern d'aquestes.

A més, el 50% de les entitats deixen que els voluntaris participin en el disseny del seu propi itinerari formatiu i el 92% de les entitats facilita informació sobre l'estructura, organització i finalitats de l'organització als voluntaris.

Pel que fa al cicle del voluntariat, referent a l'acollida, vinculació, seguiment, valoració i desvinculació amb l'entitat, el 75% informa als seus voluntaris.

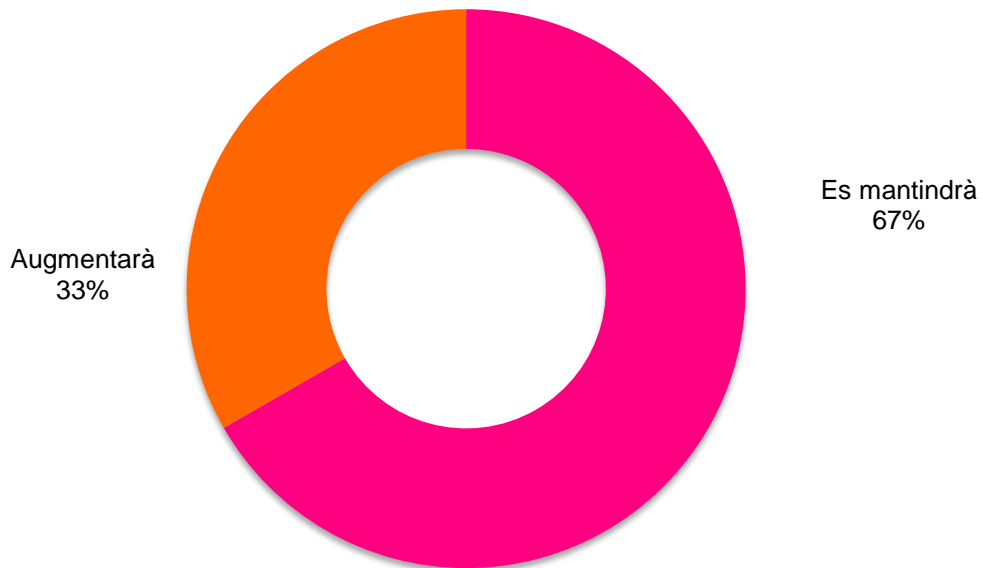
Pel que fa a la convivència entre les persones que formen l'entitat, en general no acostuma a haver-hi problemes amb les persones voluntàries, així ho indiquen el 75% de les entitats que compten amb aquest personal. Tot i així, quan hi ha algun inconvenient acostuma a ser referit a que les persones voluntàries no respecten els seus deures.

Gràfic 21 Problemes generats pel voluntariat (%)

La perspectiva de les entitats envers al voluntariat és que en els propers 3 anys el nombre de persones voluntàries es mantindrà, així ho afirma el 67%, d'altra banda, el 33% creu que el nombre de persones voluntàries augmentarà.

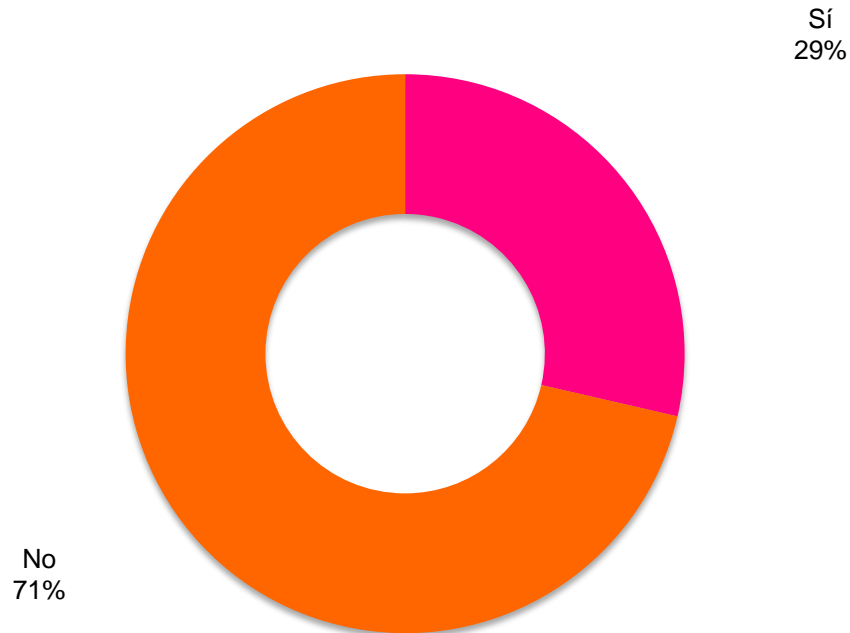
Gràfic 22 Volum de voluntariat previst (%)

5.4 Els equips remunerats

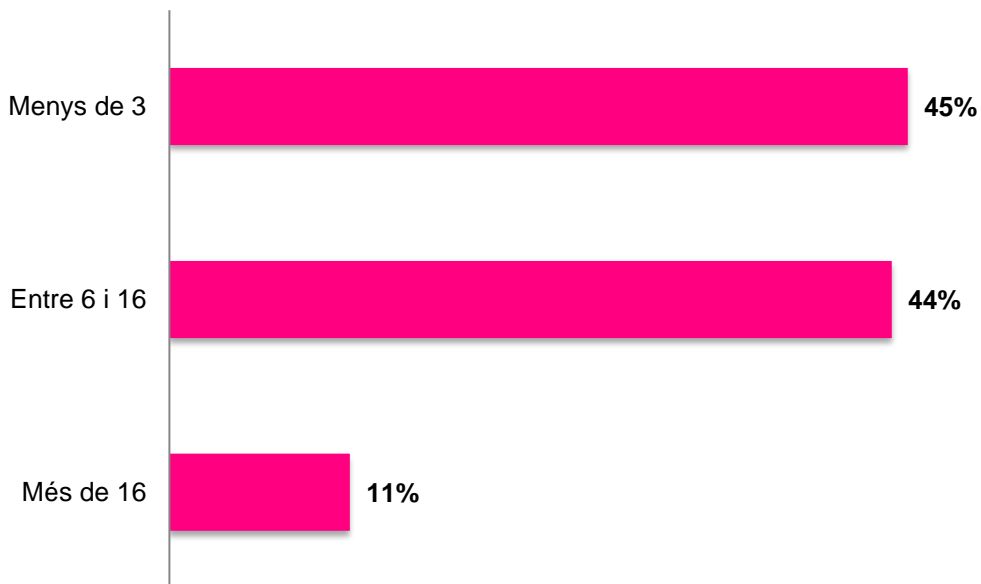
El 29% de les entitats d'Igualada compten en els seus equips amb persones que reben una remuneració econòmica a canvi dels seus serveis. Això no vol dir que es produeixi necessàriament contractació estable, ja que en molts casos es tracta de col·laboracions per activitats puntuals.

Gràfic 23 Percentatge d'entitats en funció de si tenen persones remunerades o no.

Les entitats disposen d'una mitja de 6 persones amb remuneració, a més, l'anàlisi del nombre de persones remunerades mostra que el 45% de les entitats té un equip de menys de 3 persones treballadores remunerades, el 44% entre 6 i 16 i l'11% compta amb més de 16 persones remunerades.

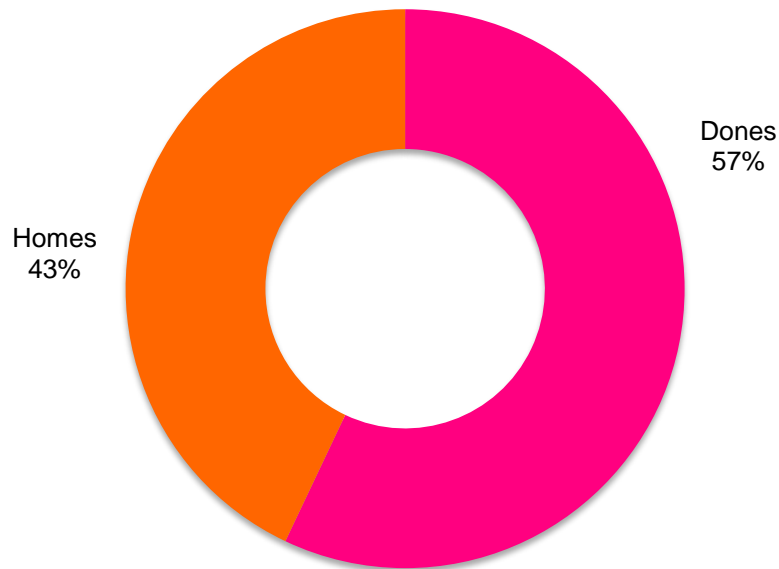
Gràfic 24 Nombre de persones remunerades (per trams)

De mitja, les entitats compten amb 5 persones contractades per l'organització directament amb nòmina i 2 persones de mitja en règim d'autònoms. D'aquestes persones remunerades, 2 de cada 3 té contracte laboral indefinit i s'observa una major presència de jornada parcial, tot i que les diferències envers la jornada completa són mínimes. Per últim, el salari anual brut més alt se situa en 26.216 € de mitja i el més baix en 15.727 €.

El món no lucratiu és, en general, un sector feminitzat pel que fa a les persones remunerades, de fet, en el cas d'Igualada el 57% de les persones que formen els equips remunerats són dones.

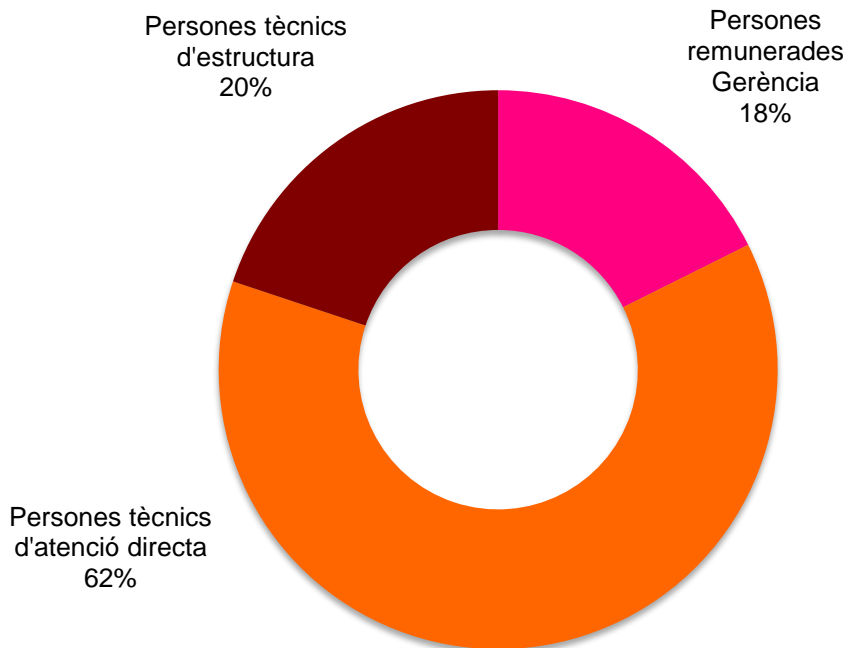
Gràfic 25 Percentatge de persones remunerades en funció del gènere

De mitja, les entitats compten amb 5 persones contractades per l'organització, amb nòmina, i 2 persones de mitja en règim d'autònoms. D'aquestes persones remunerades, quasi 2 de cada 3 contractes són indefinits, la resta son contractes temporals.

Pel que fa a la distribució d'aquests contractes dins les organitzacions no lucratives, el 62% de les persones remunerades forma part del personal tècnic d'atenció directa, seguit de les persones d'estructura que representen el 20% i les persones de gerència el 18%.

Gràfic 26 Distribució de contractes en segons la funció dins de l'organització

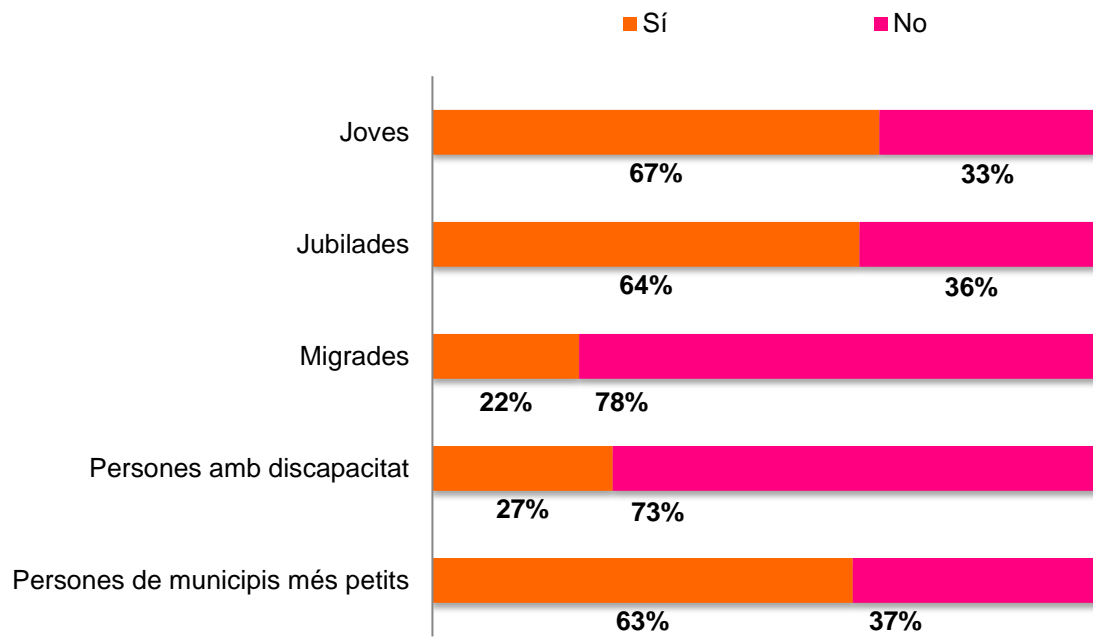
5.5. Representació de col·lectius

El món no lucratiu és molt ampli i divers, per això des de El Panoràmic s'ha volgut analitzar la representació de diferents col·lectius dins les entitats d'Igualada.

Els col·lectius analitzats han estat persones jubilades, persones migrades, persones amb discapacitat i persones que viuen en municipis petits i s'han de desplaçar per tal de poder participar de l'activitat de l'entitat.

Els resultats han estat que les persones joves, les jubilades i les persones de municipis petits són les que tenen més representació dins les entitats d'Igualada, amb més del 60% cadascun. D'altra banda, les persones migrades i les que tenen algun tipus de discapacitat són les menys representades, amb menys del 30%.

Gràfic 27 Representació de col·lectius

6. El govern de les entitats

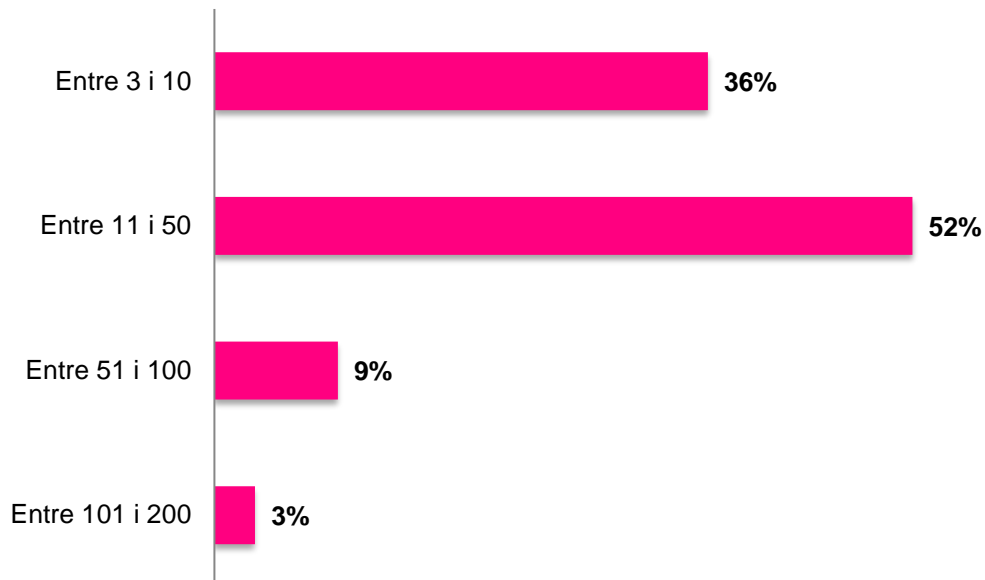
6.1. L'Assemblea

Les entitats no lucratives compten amb diferents òrgans de govern. Aquests varien en funció de la forma jurídica de les entitats i també de les característiques pròpies de cadascuna d'elles. Les associacions compten amb dos òrgans: l'assemblea, que és el màxim òrgan sobirà; i la junta directiva, sota qui es deleguen les decisions preses en l'assemblea i principal òrgan de govern en el dia a dia. En el cas de les fundacions, es compta amb un patronat i en el cas de les cooperatives amb una assemblea i un consell rector.

Amb l'objectiu d'aportar dades sintètiques i de conjunt, s'ha aplegat la informació de les assemblees per una banda i de juntes, patronats i consells per altra.

Pel que fa a la participació de les persones associades a l'assemblea, en el 52% dels casos hi participen entre 11 i 50 persones, situant la mitjana en 17 persones associades per entitat.

Gràfic 27 Total persones participants a la darrera assemblea de 2016

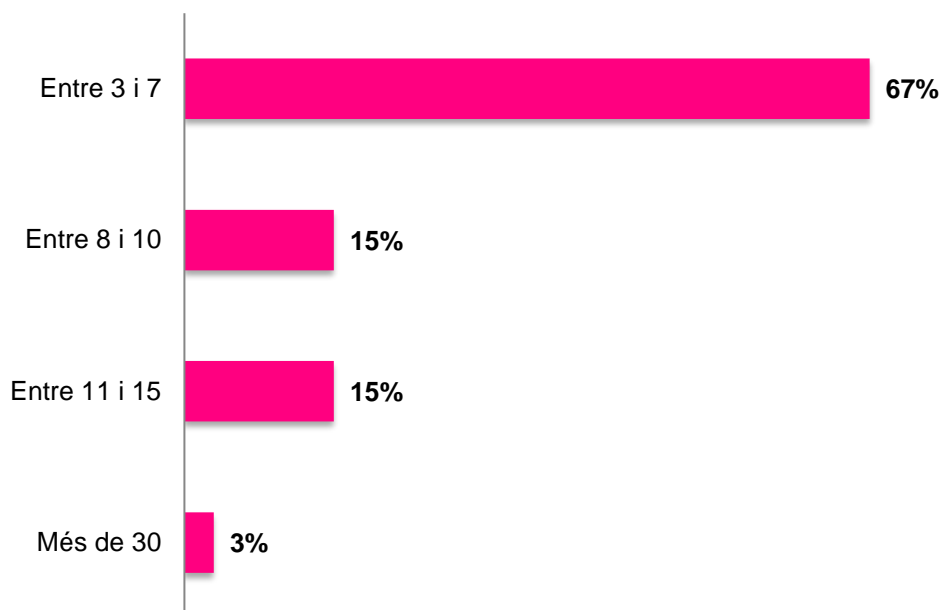
Els resultats del nombre de participants en la darrera assemblea es troben en consonància amb el nombre de persones actives de les entitats d'Igualada, el tram més significatiu de persones actives era entre 3 i 30 persones, i pel que fa als i les participants de la darrera assemblea, el tram més significatiu es troba entre 11 i 50 associats/des.

Un element clau per fer les assemblees més eficients, sobretot quan es tracta d'assemblees molt participades, és avançar la informació a treballar amb anterioritat. Els resultats apunten que la majoria de les entitats informen amb anterioritat als participants de l'assemblea sobre els continguts i temes a tractar, en concret el 91%.

6.2. Juntes, Patronats i Consells Rectors

Pel que fa a la composició de les juntes directives, patronats i consells rectors, el 67% dels casos compten amb entre 3 i 7 persones i el 15% entre 8 i 10 membres. Finalment, entre 11 i 15 representen el 15% i més de 30, el 3%. Com sembla lògic, a mida que creix el nombre de persones que formen les juntes minva el percentatge d'entitats.

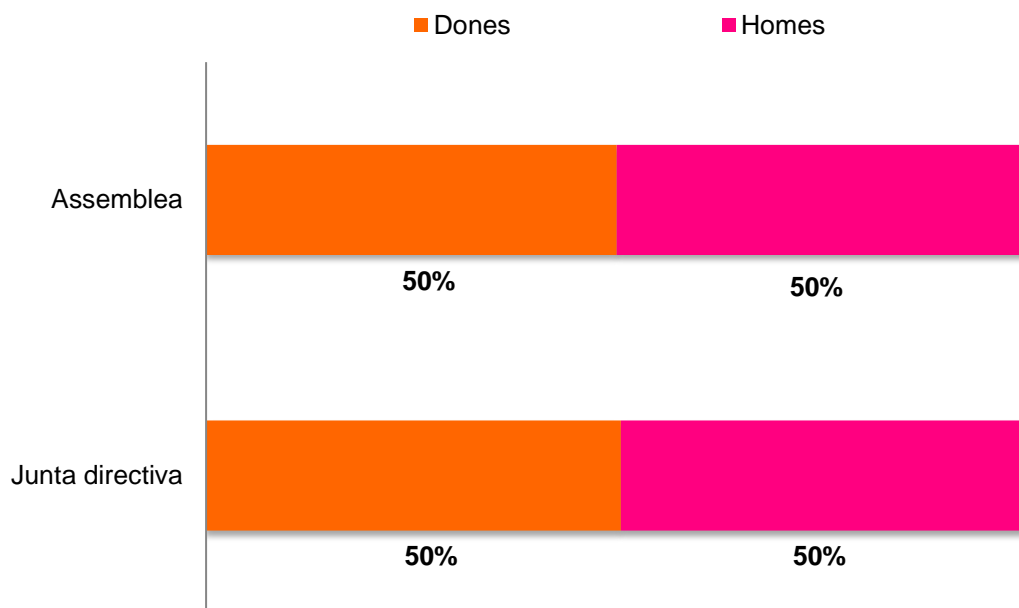
Gràfic 28 Nombre de persones que formen la junta directiva (per trams)

6.3. L'equitat a les entitats

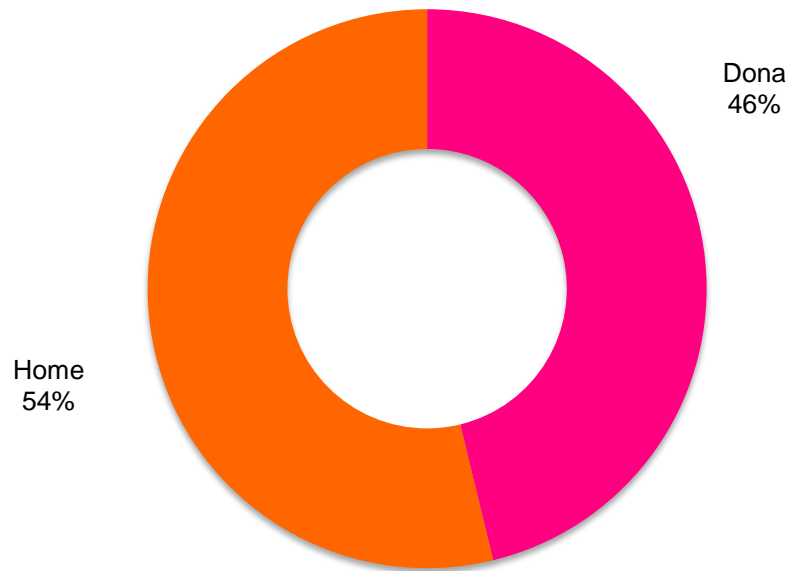
La participació de dones i homes en els diferents espais de decisió és equilibrada en el cas d'Igualada, segons les entitats participants a El Panoràmic.

Gràfic 29 Persones implicades en òrgans de govern per sexe

Finalment, en el cas de la presidència de les entitats, s'observa que la presència femenina baixa, ja que el 46% són dones i el 54% homes.

Gràfic 30 Presidència per sexe

7. La dimensió econòmica

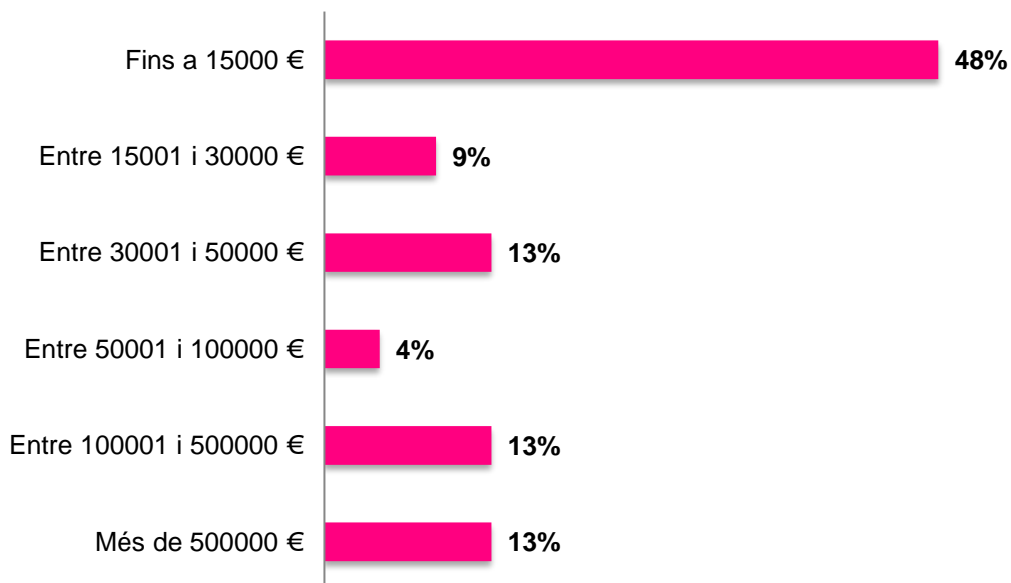

7.1. Volum econòmic

Els recursos econòmics són necessaris per a dur a terme les activitats i projectes. Però, en termes generals, les organitzacions compten amb un volum econòmic reduït, de mitja els ingressos de les entitats d'Igualada son 23.880 €.

Al 2016 el 48% de les entitats no superaven els 15 mil euros. En el mateix període, el 26% de les entitats va comptar amb un ingressos d'entre 15.000 i 100.000 euros i l'altre 26% uns ingressos superiors als 100.000 euros.

Gràfic 31 Ingressos reals de les entitats d'Igualada per trams (exercici 2016)

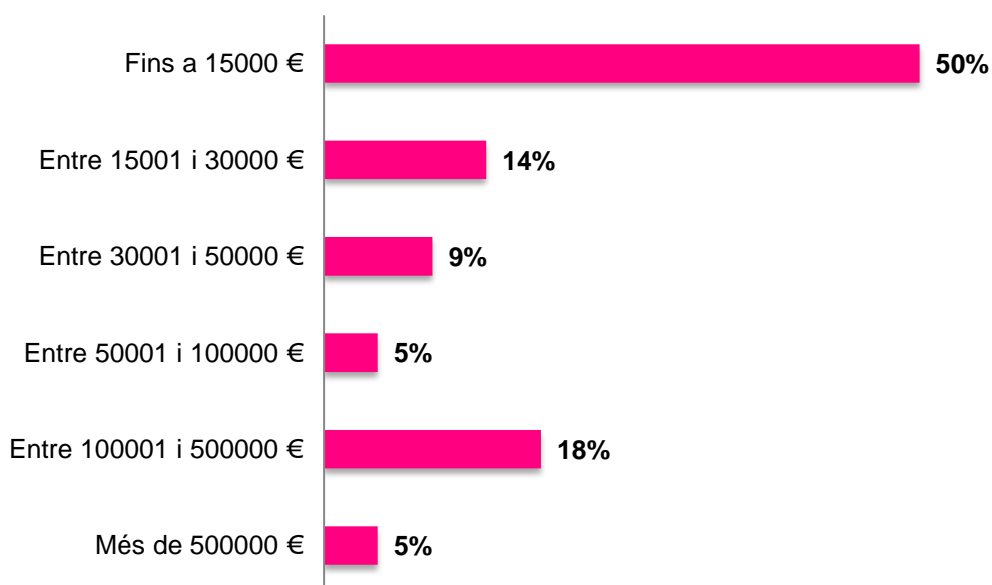
Les dades comparades amb el conjunt de Catalunya mostren que el volum econòmic de les organitzacions d'Igualada es concentra en major mesura en les franges inferiors. Així, en el cas de d'Igualada el 48% de les entitats disposen d'ingressos de fins a 15 mil euros enfront el 42% de la mitjana de Catalunya.

Taula 2 Ingressos de les entitats d'Igualada i Catalunya

	Igualada 2017	Catalunya 2017	Diferències (Punts)
Fins 15.000 €	48%	42%	6
Entre 15.001 i 30.000 €	9%	15%	-6
Entre 30.001 i 50.000 €	13%	11%	2
Entre 50.001 i 100.000 €	4%	10%	-6
Entre 100.001 i 500.000 €	13%	13%	-
Més de 500.000 €	13%	9%	4

Pel que fa a les despeses, van força en consonància amb els ingressos de les mateixes. La diferència més destacable és la baixa proporció d'entitats amb despeses de més de 500.000 € (5%) tenint en compte la proporció d'entitats que reben uns ingressos de la mateixa quantitat que és més elevada (13%).

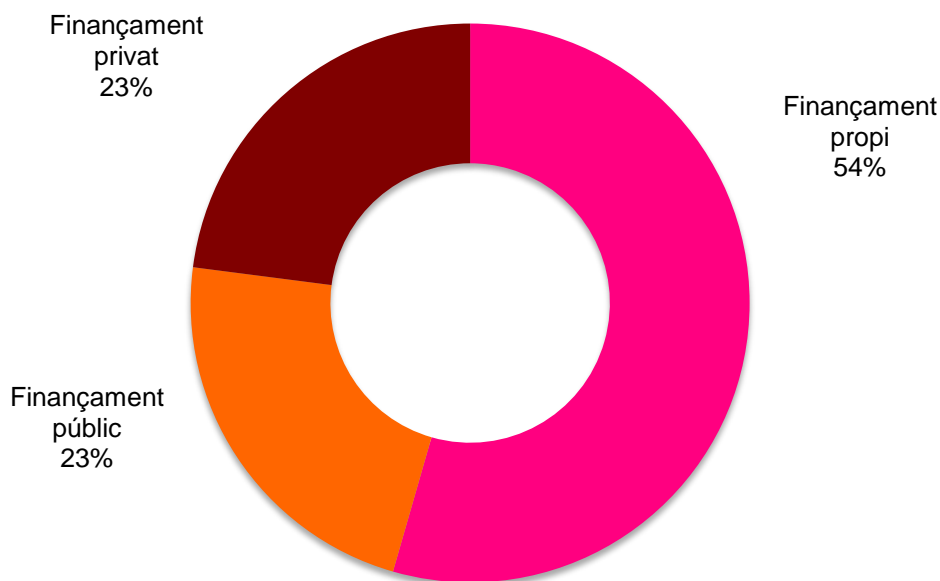
Gràfic 32 Despeses reals de les entitats d'Igualada per trams (exercici 2016)

7.2. Fonts de finançament

Pel que fa a la procedència dels recursos, s'ha preguntat si aquest prové de fonts pròpies (com la quota d'associat/da, la prestació de serveis i les activitats per recaptar fonts), públiques (com les subvencions de les administracions) i privades (com les donacions individuals, d'empreses i de fundacions privades). Els resultats pel municipi d'Igualada apunten que hi ha un pes més elevat del finançament propi, en concret del 54%. En segon lloc, el finançament públic representa el 23% del total del finançament de les entitats del municipi i per últim, el finançament privat el 23%.

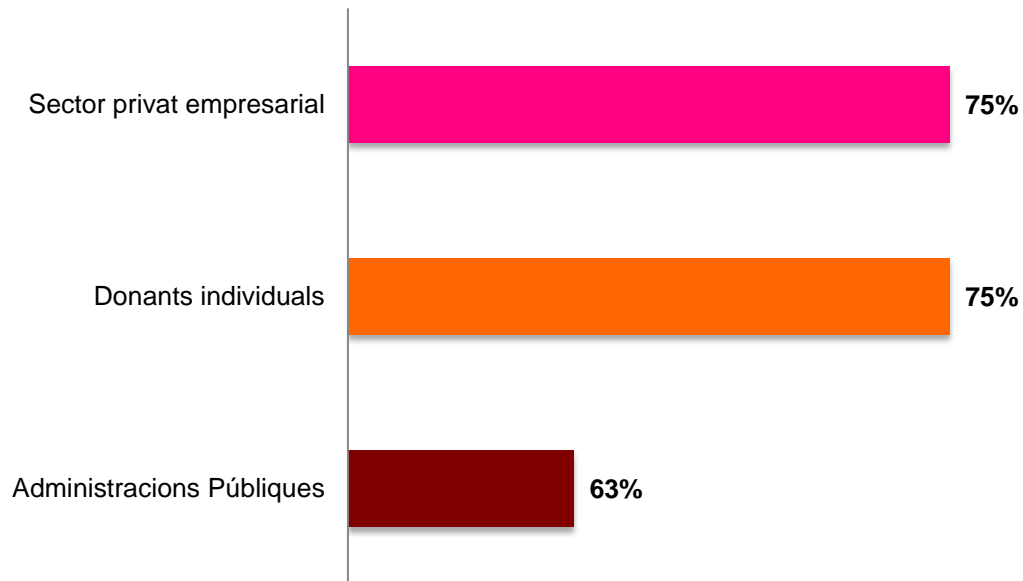
Gràfic 33 Fonts de finançament

Més enllà de les fonts monetàries, les entitats poden rebre aportacions en espècie, com ara béns i serveis. El 26% de les entitats d'Igualada participants a El Panoràmic afirmen rebre aquest tipus d'aportacions.

Aprofundint en la seva procedència s'observa que el 75% provenen del sector privat empresarial, el 75% de donants individuals i el 26% provenen de les administracions públiques.

Gràfic 34 Fonts de finançament

“Depenem de les ajudes de l’Ajuntament i de qui ens pugui fer qualsevol aportació”

Extret de les preguntes obertes

“En els últims anys hem incrementat l’ingres de socis empresa i particulars de forma important”

Extret de les preguntes obertes

“Organització d’esdeveniments de caire sensibilitzador i amb l’objectiu de recaptar fons”

Extret de les preguntes obertes

8. Els espais

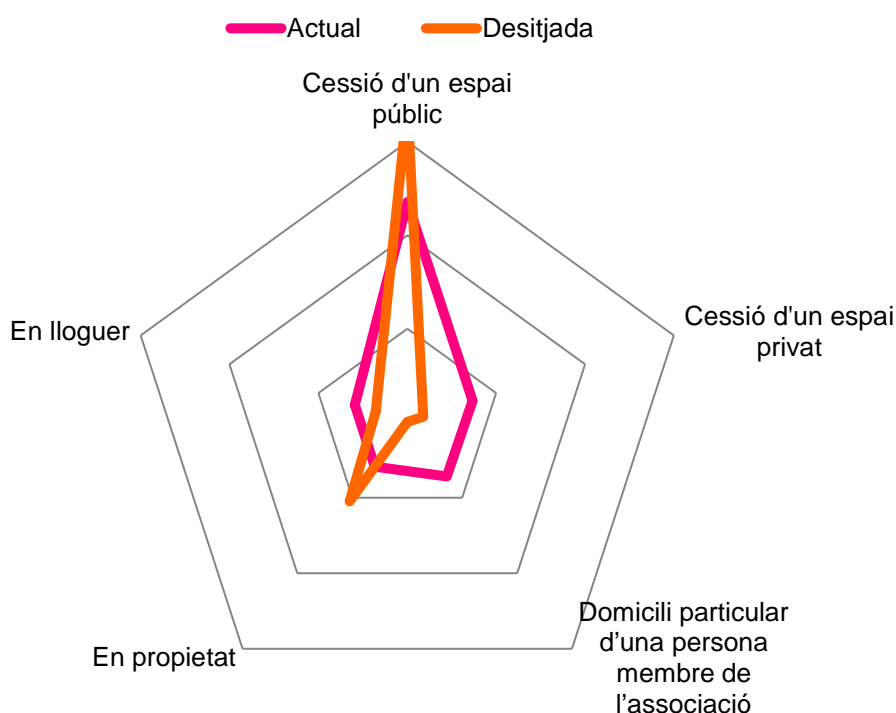

8.1. Les seus

Els espais i equipaments són un dels recursos fonamentals de les entitats. Per una banda, perquè són necessaris pel desenvolupament d'activitats, per l'altra són espais de visibilitat i de relació. La majoria de les entitats d'Igualada tenen la seu actual en un espai públic cedit -47%-, en segon lloc i amb certa distància, les entitats tenen la seu en un espai privat cedit -15%-. D'altra banda, les entitats que tenen la seu en un domicili particular d'una persona membre de l'associació representen el 14%, en un espai en propietat de l'entitat el 12% i en un espai llogat l'altre 12%.

La situació a la que aspiren les entitats envers els espais és diferent, el percentatge d'entitats que tenen actualment un espai públic cedit és elevat però ho és encara més la xifra d'entitats que desitjarien aquest tipus d'espai, -el 47% envers el 68%-. D'altra banda, l'altra diferència més rellevant es troba en l'increment de 9 punts a l'hora de desitjar tenir la seu en un espai en propietat i cap entitat desitja ubicar la seu al domicili d'una persona membre de l'organització.

Gràfic 35 Comparativa entre la situació de la seu actual i desitjada a Igualada

Comparant amb el conjunt de Catalunya, els espais de les seus de les organitzacions presenten certes especificitats en el cas d'Igualada. Tot i que la situació més freqüent coincideix, la cessió d'espais privats en el cas català representa el 22% enfront el 15% del cas d'Igualada, una diferència de 7 punts.

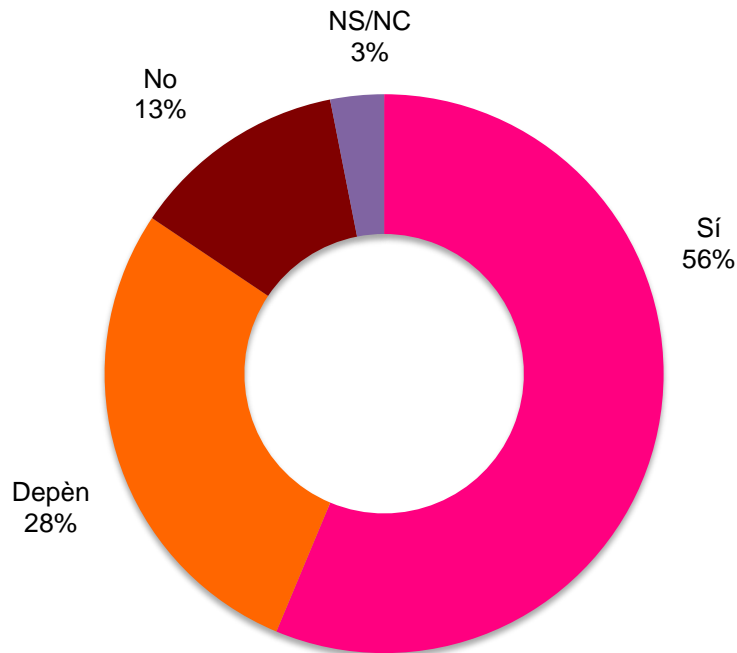
Taula 3 Situació de la seu actual d'Igualada i Catalunya

	Igualada 2017	Catalunya 2017	Diferències (Punts)
Cessió d'un espai públic	47%	44%	3
En lloguer	12%	16%	-4
Domicili particular	14%	10%	4
En propietat	12%	8%	4
Cessió d'un espai privat	15%	22%	-7

8.2. Adequació dels espais

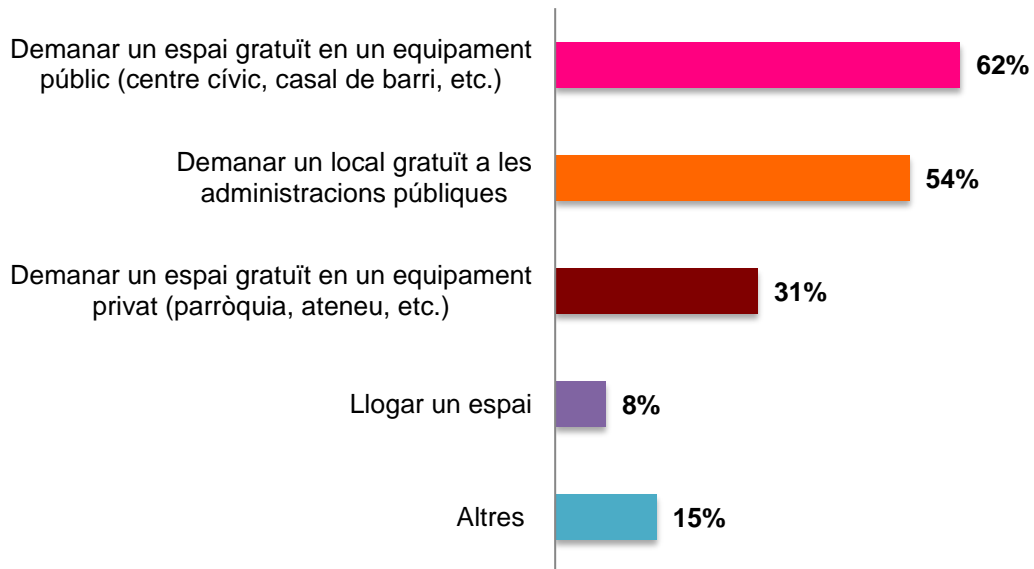
El 56% de les entitats assegura que els espais dels quals disposa l'entitat són adients per a l'activitat que desenvolupa, envers el 28% que considera que depèn i el 13% que no són adients. El 3% NS/NC.

Gràfic 36 Idoneïtat dels espais

Les entitats que consideren que els espais no són adients, ho creuen sobretot a l'hora de realitzar principalment activitats de participació, activitats de visibilitat i activitats d'estructura com ara la gestió i comunicació de l'entitat. Per a poder solucionar aquests inconvenients, les entitats acostumen a demanar un espai gratuït a un equipament públic, com ara un centre cívic en major mesura (62%). El 54% de les entitats demana un local gratuït a les administracions públiques, el 31% demana un espai gratuït a un equipament privat i només el 8% lloga un espai.

Gràfic 37 Alternatives als problemes d'adequació dels espais

“Per la realització de les nostres activitats fem l’ús de espais públics”

Extret de les preguntes obertes

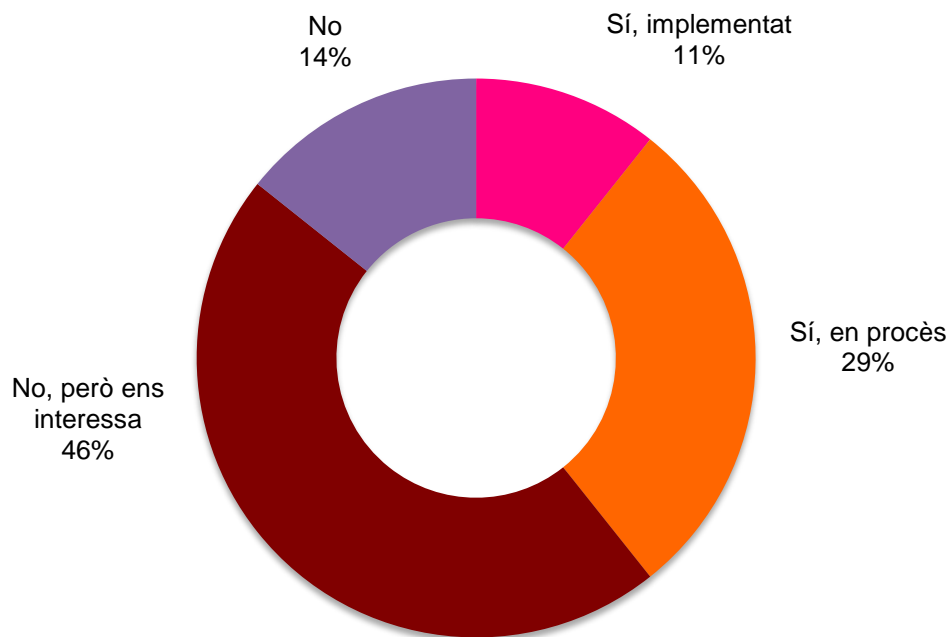
9. El repte de la base social

Pel que fa als temes que més interessen a les organitzacions, a través de la realització de El Panoràmic anys anteriors, s'ha comprovat que la principal inquietud i repte de futur per a les entitats és l'increment de la seva base social. És per aquest motiu que enguany s'ha preguntat per les prioritats que tenen en el dia a dia envers aquest aspecte.

El primer punt és el nombre d'associats, 4 de cada 10 entitats disposa d'un pla específic per incrementar el nombre d'associats/des. L'11% de les entitats participants a El Panoràmic tenen el pla implementat, i el 29% en procés d'implementació. A més, el 46% no tenen cap pla però estan interessats en disposar-ne d'un. Per contra, el 14% de les entitats no tenen cap pla ni estan interessades.

Gràfic 37 Pla per incrementar el nombre d'associats/des.

A través de diverses preguntes s'ha observat que només el 48% de les entitats disposa d'un protocol d'acompanyament i acollida a les persones que s'apropen per primera vegada a l'entitat. A més, pràcticament 9 de cada 10 entitats fan difusió de l'organització i dels seus objectius quan realitzen activitats en espais públics i el 72% de les entitats indiquen a seva web, o espais virtuals, què s'ha de fer per a participar/associar-se a l'organització.

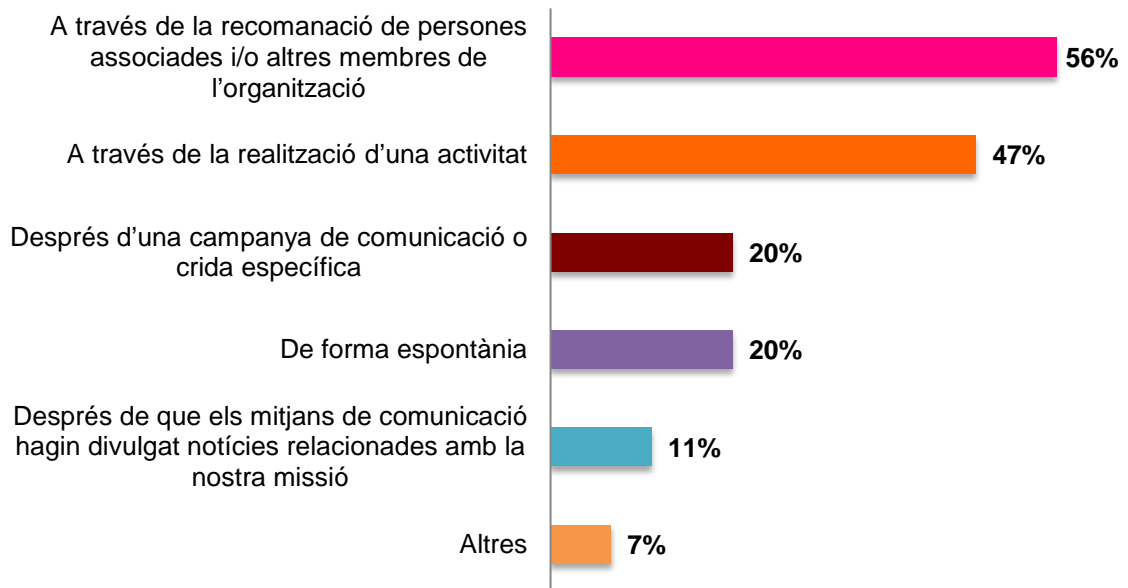
D'altra banda, el 57% de les entitats fan campanyes de comunicació per associar-se, més enllà de la publicitat sobre les activitats; el 85% les entitats participen o col·laboren de les activitats que es realitzen al nostre entorn i que organitzen altres agents; i el 75% de les entitats conviden a altres organitzacions a participar d'algunes de les seves activitats.

Les pàgines web i el contingut digital són els mètodes més efectius a l'hora d'arribar a la ciutadania. Per això des de El Panoràmic s'ha volgut preguntar sobre la informació que les entitats tenen disponible en aquests canals. Els resultats han estat que el 57% de les entitats disposen al seu web o espai digital d'informació general de l'organització com la missió, valors o sistema d'organització, 1 de cada 2 indiquen la relació de les persones que assumeixen les diverses responsabilitats i el 43% publica les memòries referents a les actuacions realitzades. Per últim, només el 21% informa sobre la situació econòmica d'ingressos i despeses generades.

El 72% de les entitats acostumen a realitzar activitats obertes a la població en general, però només el 13% de les entitats acostuma a realitzar les seves activitats en espais públics oberts.

El principal canal a través del qual s'incorporen noves persones a les organitzacions són per la recomanació de persones associades i/o altres membres de l'organització, el 56% dels casos, seguit de l'associació a través de la realització d'una activitat amb el 47%. El 20% de les entitats incorpora nous membres després d'una campanya de comunicació específica i el 20% de forma espontània. Per últim, a causa de que els mitjans de comunicació hagin divulgat notícies relacionades amb la seva missió representa l'11%.

Gràfic 39 Canals per incorporar persones a les entitats.

Annexos

Annex I: Fitxa tècnica

Tipus d'estudi

Quantitatiu

Àmbit

Catalunya

Univers

Organitzacions sense afany de lucre, d'iniciativa privada, entitats i col·lectius sense forma jurídica

Dimensió de la mostra

109 respostes vàlides

Calendari de treball de camp

De setembre a desembre de 2017.

Recollida d'informació

Aplicació professional per a la recollida de respostes a través de qüestionari online amb preguntes tancades, obertes i semiobertes. També qüestionari en plantilla de documents i qüestionari breu

Tractament de les dades

Depuració de dades, càlcul i recodificació de variables

Anàlisi

Estadística descriptiva -amb remostreig per bootstrap-, estadística no paramètrica i tècniques de mostreig

Dades de referència

L'any de referència és 2016 donat que és el darrer any tancat en el moment d'iniciar el treball de camp

Annex II: Entitats impulsores

El Consell d'Associacions de Barcelona és la plataforma d'associacions de la ciutat de Barcelona. La seva missió és treballar per al desenvolupament de l'associacionisme i dels seus valors a Barcelona tot construint un espai de participació, vertebració – territorial i sectorial– i d'interlocució d'organitzacions interessades en l'associacionisme. El CAB ha estat l'impulsor dels dos congressos d'associacionisme celebrats a la ciutat.

L'Observatori del Tercer Sector és un centre de recerca especialitzat en el tercer sector, independent i sense ànim de lucre, que té per objectiu aprofundir i incrementar el coneixement d'aquest sector i treballar per a la millora del funcionament de les organitzacions no lucratives. L'OTS ha realitzat estudis de referència que han contribuït a la millora del tercer sector i a donar visibilitat social.

La Fundació Francesc Ferrer i Guàrdia és una entitat sense afany de lucre que treballa en els àmbits de la joventut, l'educació, la participació democràtica, la ciutadania i les polítiques públiques en general. Genera coneixement des de la investigació social aplicada, aportant propostes estratègiques i assessoraments a les administracions públiques i a les entitats.

La Fundació Pere Tarrés, amb més de 50 anys d'existència, és una organització no lucrativa d'acció social i educativa, dedicada a la promoció de l'educació en el temps lliure, el voluntariat, la millora de la intervenció social i l'enfortiment del teixit associatiu. Amb el temps la seva acció s'ha ampliat a altres àmbits de l'acció social com ara la formació, la recerca i la gestió.

L'Obra Social “la Caixa” té per missió contribuir al progrés de les persones i la societat amb especial incidència en els col·lectius més vulnerables, ja sigui a través de programes propis, aliances estratègiques o col·laboracions, mitjançant actuacions eficients, innovadores, avaluables i susceptibles de ser transferides a altres entitats.

Organització

El Panoràmic es desenvolupa des del treball compartit entre diferents associacions i institucions, coordinat per un Equip Tècnic, format per persones del territori que s'encarreguen de fer possible el procés participatiu des de la proximitat.

A més, compta amb dos òrgans, el Comitè Executiu, encarregat de la supervisió del projecte i de la seva visió estratègica, i la Comissió Tècnica, encarregada de dur a terme el projecte i prendre les decisions operatives. La composició dels diferents òrgans i equips en l'edició del 2015 es detalla a continuació.

Comitè Executiu

Montserrat Morera i Miquel Aragón – Consell d'Associacions de Barcelona (CAB), Joaquim Sabater i Pau Vidal – Observatori del Tercer Sector (Observatori), ^[SEP]Sílvia Luque – Fundació Ferrer i Guàrdia (FFG), ^[SEP]Rafael Ruiz de Gauna i José Carlos Hermida – Fundació Pere Tarrés (FPT), Miquel Vilagut – Obra Social “la Caixa”.

Comissió Tècnica

Miquel Aragón, Ramon Torra i Carles Viñas – (CAB) / Torre Jussana, Pau Vidal i Montse Fernández – (OTS), ^[SEP]Hungria Panadero – (FFG) i Marina Aguilar – (FPT).

Equip de treball de camp

Enric Carpio, Ingrid Plana i Ruth Agudo (CAB). Aida Mestres (FFG), Enya García i Yolanda Delgado (FFG), Albert Fornies (FPT), Xavier Esterri (Federació d'Ateneus de Catalunya) i Maribel Moya (Santa Coloma de Gramanet),

Call Centers: Rosa Porti i Laura Hernández (FFG) i Voluntaris 2000.

Depuració i anàlisi dades:

Laura Muñoz, Gabriel Amer, Roger Carbó i Montse Fernández (OTS) i Oriol Alonso i Laura Calvet (FFG).

Comunicació

Joan Vilaplana (CAB- Torre Jussana), Laia Otero (OTS), Joan Rosinach i Oriol Toro (FPT) i Elena Cuevas (FFG).

Agraïments

Aquest estudi no hauria estat possible sense la col·laboració de les entitats del tercer sector i de la societat civil, les quals han participat en El Panoràmic aportant informació essencial per conèixer com és el seu dia a dia. A més de fer possible aquest informe, les entitats d'Igualada han contribuït a elaborar l'informe global de Catalunya, el qual no hauria estat possible sense la col·laboració de tantes persones i organitzacions que treballen cada dia a Catalunya per construir una societat més justa i solidària.

Gràcies a tothom!